... на 1 м-ц 90 к.; на 3 м-цы—2 р. 60 к.;
... 5 м-цаў—5 р.; на 1 год—9 р. 75 к.
... часу: месяцовага—10 к., Іншагадовага—20 кап.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:
За радок нонпарэлі (пасьля тэксту)—60 кап. Іншагароднія—1 р.
Пасярод тэксту ў два разы даражэй.
Пры шматразовым друкаваньні—зьніжка па згодзе.
Згодна паст. СНК ад 10 верасьня 1924 г. бярэцца зьверх тарыфу 10 проц. падатку.

Падпіска і абвесткі прымаюцца: У Гал. Канторы газ. „Зьвязда"—г. Менск, Савецкая, 63, (трэці паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-яй гадз. дня. У акруговых гарадох—у аддз. Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.
РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

ЗЬВЯЗДА

Орган Цэнтральн Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора
1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня тэлефон № 10-74. 2) Сакратар рэдакцыі—ад 12 да 2-ое гадзіны дня, тэлеф. № 6-19. 3) Начны рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.
Кіраўн. Гл. Канторай Кантора абвестак і падпіскі } тэл. № 761.

ПЯТНІЦА, 4 СТУДЗЕНЯ 1929 г.
№ 2 (3110)
Кошт асобнага нумару ўсюды 5 кап.
Год выданьня дванаццаты.

Урадавая бібліятэка ім. Герцэна
Ин 2644

...аша прапанова

...Наш ўрад зьвярнуўся да Польшчы з нотай, у якой прапануе паскорыць пратакол аб уступленьні ў ... паміж СССР і Польшчай па... скага дагавору ад 27-га жніўня ... званага пакту Кэлёга).

Савецкая дыплёматыя ў пра... агу падбухторшчыкам вайны дабіваецца міру. Яшчэ летам ...26 г. савецкі ўрад прапанаваў ...льшчы заключыць дагавор аб ...нападзе. Здаецца, што калі поль... ... мілітарыстыя сапраўды вераць ... ім уласным словам аб «чырво... ... імпэрыялізме» Масквы, яны ... ...юма рукамі павінны былі-б ... прапанову.

... [illegible] ... разьмова ... ...ньне мас ... бясконцыя ... гэтым пытаньні ... мёртвым пункце. ... савецкі ўрад, пацьвярджа... ...ю гатоўнасьць падпісаць ...вор аб ненападзе, прапануе ...льшчы падпісаць мірны прата... ... Новая прапанова зводзіцца да ... каб Польшча паскорыла ра... фікацыю падпісанага ёю пакта ...лёга.—з боку СССР гэта ўжо ...блена, і каб на абодвы бакі ...паўсюджваліся абавязкі «аб ...джэньні вайны, як прылады, ...цыянальнай палітыкі».

Гэтым самым зноў падкрэсь...аецца міралюбства савецкага ...аду і яго гатоўнасьць зра...ць ўсё магчымае для аздараў...ньня савецка-польскіх адно...н.

Пакт Кэлёга—прадукт буржуаз...й дыплёматыі. Савецкі ўрад, жа...очы ўзмацніць адказнасьць бур...азных урадаў перад іх народамі ... ўзятыя урадамі мінімальныя ...авязкі, аднак, падпісаў яго. Ця...р ён робіць новы крок. Што-б ... адказаў польскі ўрад, савецкі ...ад, не забываючы аб сваёй аба...не, будзе ўпарта і сыстэматычна ...ацягваць сваю палітыку міра, ...ктуемую інтарэсамі сацыялістыч...га будаўніцтва і ўсёй сумай вя...кіх міжнародных задач савецкага ...юзу (з перадавой «Праўды»).

Нота Літвінава зьбіла з панталыку буржуазных дыплёматаў

ПРАПАНОВЫ САВЕЦКАГА УРАДУ ПОЛЬШЧЫ І ЛІТВЕ ВЫКРЫВАЮЦЬ ПАКЛЁПНІЦКІЯ ЛЯГЭНДЫ АБ АГРЭСЫЎНАСЬЦІ СССР

„Буржуазны друк сьпяшае назваць ноту Літвінава „манэўрам", але пралетарыят вітае падобныя манэўры ў абарону міру"

Няспрыяючыя адносіны польскага друку

ВАРШАВА, 2. Польскі друк камэнтуе ноту Літвінава польскаму ... [illegible] ...ючы. Афіцыёз «Глос ўраду ...» ...прапанову Літвінава ... «Праўды» лічыць ... газэта «...ня ўсім ...» ... газэты, пацьверджаньне пакту ... спэцыяльным двухбаковым пратаколам—зьяўляецца лішнім.

«Можа быць, піша газэта,—савецкі ўрад мае на ўвазе ... ненападзе. У такім выпадку ... пытаньне аб арбітражы. Можа быць вароўжыя адносіны савецкага ўраду да арбітражу цяпер зьмяніліся. Тады польская грамадзкая думка будзе вітаць умацаваньне мірных адносін з усходнім суседам Польшчы».

Прапанову Літвінава камэнтуюць усе газэты. Адносіны газэт да ноты Літвінава праяўляюцца ў наступных загалоўках: «савецкая ўлада хоча скарыстаць пакт Кэлёга ў сваіх інтарэсах», «інтрыга супроць Польшчы і Амэрыкі», «няўдалы манэўр савецкай дыплёматыі», «дыплёматычная пастка» і г. д.

Кур'ер Паранны» прысьвечае перадавую ноце Літвінава. Газэта піша: «ужо ў час вайны савецкі ўрад скарыстаў барысаўскі інцыдэнт (у пачатку 1920 г. савецкі ўрад зьвярнуўся да Польшчы з прапановай завязаць мірныя перагаворы ў Барысаве, польскі ўрад настойваў на другім горадзе; у выніку гэтага перагаворы не адбыліся (для таго, каб дэманстраваць сваё міралюбства і абвінаваціць польскі ўрад у ваяўнічасьці.

Рыскі дагавор устанавіў мір паміж Польшчай і СССР на цьвёрдых падставах. Няма ніякіх повадаў да вайны і канфлікту паміж Польшчай і Масквой.

Цяпер, калі Літвінаў працягвае Польшчы руку, каб прадэманстраваць непарушнасьць савецкіх мірных намераў у адносінах да Польшчы, нельга трэбаваць ад Польшчы, каб яна аднеслася да гэтага кроку без усякай крытыкі і без усебаковага разгледжаньня. Літвінаў прапануе Польшчы парафнаўча бязьвінную рэч. Зрабіўшы аналёгічную прапанову Вальдэмарасу, Літвінаў, аднак, забывае аб Бухарэсьце, Гэльсынгфорсе, Рэвелі і Рызе, г. зн. аб 4-х прыбалтыцкіх дзяржавах, якія ў выпадку, калі Польшча падпіша прапанаваны Літвінавым дагавор, ... [illegible] ... гэтым акт цэлапальнасьці». ... частцы артыкулу ...

У ... [illegible] ... рыктуе чытача да ... савецкай ... выступ... ... Камэньне Літвінава ... падпісаны ... Інтэрну». ... у вельмі ... тоне. Для характэрыстыкі ... артыкулу давялі ўказаць ... шых-жа радкох газэта ... прыслана Літвінавым ... Чычэрына, які знаходзіцца ... на пасадзе часовага шэфа Камінтэрну». (ТАСС).

Прапанова Літвінава можа палегчыць перагаворы аб разбраеньні

БЭРЛІН, 2. Камэнтуючы ноту Літвінава газэта «Кельнішэ Цэйтунг» піша: «прапанова, якую Літвінаў робіць Польшчы, можа палегчыць перагаворы аб разбраеньні, бо Польшча супярэчыла да гэтага часу супроць усякага скарачэньня ўзбраеньняў, спасылаючыся на тое, што яна быццам знаходзіцца пад пагрозай з боку Савецкага Саюзу. Гэта супярэчаньне цяпер адпадае. (ТАСС).

Польшча нічога не прадпрыме без сваіх заходніх гаспадароў

ПАРЫЖ, 2. Паведамленьні з Масквы і Варшавы аб савецкіх прапановах Польшчы апублікаваны ўсім французкім друкам. Аднак, рад буйнейшых правых буржуазных газэт апускаюць самыя істотныя моманты матываўкі ў ноце Літвінава. Як відаць, большасьць газэт покі не камэнтуе савецкіх прапаноў, чакаючы афіцыяльнай ацэнкі. (ТАСС).

ПАРЫЖ, 2. Орган французскае камунарыі «Юманітэ» падкрэсьлівае, што прапанова Літвінава, якая ... [illegible] ... мірнай палітыкі савецкага ўраду, выкрывае паклёпніцкі характар лягенд аб яўнай агрэсыўнасьці СССР. Газэта адзначае, што гэтыя лягэнды асабліва распаўсюджваюцца ў апошні час у той самай Францыі, якая працягвае забясьпечваць зброяй Польшчу і Румынію.

«Павольнасьць дзяржаў у адносінах ратыфікацыі пакта Кэлёга, піша газэта,—вельмі падазрона і поўнасьцю апраўдвае выказваемыя Літвінавым сьцярожлівасьці.

Атрымаўшы савецкую прапанову, Польшча нічога не прадпрыме без указаньняў сваіх заходніх гаспадароў. Ва ўсякім выпадку, яна ня зможа проста адхіліць прапанову Савецкага ўраду, не выкрыўшы перад усім сьветам сваіх агрэсыўных намераў. Буржуазны друк сьпяшае ўжо назваць ноту Літвінава «манэўрам», але пралетарыят вітае падобныя манэўры ў абарону міру». (ТАСС).

**
*

... «Эко дэ Пары». Пэртынакс ... ноту Літвінава, як спробу савецкага ўраду «парушыць салідарнасьць заходніх суседзяў СССР». (ТАСС).

Лёндонскія дыплёматы ... [illegible] ... затрудняюцца растлумачыць савецкія прапановы

ЛЁНДАН, 2. Газэта «... [illegible] ... граф» піша, што лёндонскія дыплёматычныя колы зьбіліся з панталыку ад савецкай прапановы ... Польшчы ўвесьці безадкладна ў дзеяньне пакт Кэлёга паміж СССР і Польшчай. У дыплёматычных колах затрудняюцца растлумачыць «сапраўдныя пабуджэньні, якія ляжаць у аснове савецкай прапановы».

«Сваім новым пацыфісцкім гэстам, піша газэта,—Літвінаў магчыма разьлічвае затрудніць падрыхтоўчай камісіі да канфэрэнцыі па разбраеньню адмову ад сур'ёзнага абмеркаваньня савецкай схэмы разбраеньня. Нарэшце, Літвінаў робіць такую жа прапанову і Літве і ніякае, што ён распаўсюдзіць яе як дзеі на Фінляндыю, Эстонію і Латвію; але ён старанна ігнаруе Румынію, якая ўжо далучылася да пакту Кэлёга. Гэта тлумачыцца тым, што Літвінаў спрабуе ... [illegible] ... польска-румынскі саюз, забясьпечыўшы ... польскі нэўтралітэт на выпадак савецка-румынскай вайны». (ТАСС).

Тэлеграма ЦВК БССР тав. Сталіну

ЦВК БССР за подпісамі т. т. Чарвякова і Хацкевіча паслана тэлеграма тав. Сталіну наступнага зьместу: Дзень сьвята працоўных Беларусі—дзесяцігодзьдзя Існаваньня Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі—адзначаны пастановаю юбілейнай сэсіі Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі аб пераіменаваньні Асінбуду, які зьяўляецца першай буйной электрастанцыяй у будучай сыстэме электрыфікацыі Беларусі, як асновы сацыялістычнай перабудовы ўсёй народнай гаспадаркі Беларусі, у „Першую раённую Беларускую Электрастанцыю імя т. І. В. Сталіна".

Гэта пастанова вынесена таму, што імя т. Сталіна карыстаецца сярод усіх працоўных БССР вялізным аўтарытэтам, як тэарэтыка і практыка па вырашэньні нацыянальнага пытаньня ва ўмовах дыктатуры пралетарыяту і як кіраўніка Цэнтральнага Камітэту Ўсесаюзнай Камуністычнай партыі (бальшавікоў).

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт БССР пастанавіў у Вашай асобе вітаць Усесаюзную Камуністычную партыю (бальшавікоў) і яе ленінскі ЦК, пад цьвёрдым кіраўніцтвам якога краіна дыктатуры пралетарыяту ўпэўненымі крокамі ідзе па шляху сацыялістычнага будаўніцтва да канчатковай перамогі сацыялізму.

Няхай жыве Усесаюзная Камуністычная Партыя (бальшавікоў) і Ленінскі ЦК УсеКП(б)!

Няхай жыве ленінская бальшавіцкая гвардыя і лепшы з ленінцаў т. Сталін!

Адчыненьне VIII партыйнае канфэрэнцыі Беларускай Вайсковай Акругі

Учора а 5½ гадз. увечары ў клюбе Карла Маркса адкрылася 8-я партыйная канфэрэнцыя Беларускай Вайсковай Акругі. У працы канфэрэнцыі прымаюць удзел 194 дэлегаты з рашаючым голасам і 88—з дарадчым.

Начальнік палітківраўніцтва БВА тав. Кажэўнікаў адчыняе канфэрэнцыю невялікім уступным словам.

Пад гучныя воплескі дэлегаты абіраюць у прэзыдыум канфэрэнцыі т. т. Уншліхта, Гамарніка, Чарвякова, Галадзеда, Васілевіча, Ягорава, Піляра, Кажэўнікава, Крохмаля, Холадава, Зайцава, Балашова, Цімашэнку, Лакціёнава і інш. Бурныя воплескі дэлегатаў пераходзяць у авацыю, калі за сталом прэзыдыуму зьяўляецца тав. Уншліхт.

У ганаровы прэзыдыум канфэрэнцыі абіраецца ўвесь склад Палітбюро ЦК УсеКП(б) і т т. Бубноў і Арджанікідзэ.

Пасьля абраньня мандатнай камісіі і сакратарыяту канфэрэнцыі, слова для дакладу аб працы ЦК КП(б)Б атрымоўвае тав. Гамарнік.

Даклад тав. Гамарніка заняў 1 гадзіну. У спрэчках па дакладу ЦК КП(б)Б выступілі на вячэрнім пасяджэньні 7 чал. Потым канфэрэнцыя заслухала прывітаньне ад часьцей Бранскага гарнізону і ваянкораўскай арганізацыі №-скага палка сувязі. Апошняя паднесла дэлегатам канфэрэнцыі падарунак—друкаваны орган палка «Красный связист». Дэлегацыя №-скага палка паведаміла канфэрэнцыі, што тав. Кажэўнікаў абраны ганровым ваянкорам палка.

Тав. УНШЛІХТ, які прыбыў на канфэрэнцыю

Канфэрэнцыя паслала прывітальныя тэлеграмы ЦК УсеКП(б), РВС, Палітківраўніцтву, газ. «Правда» і газ. «Красной Звезде».

Сёньня раніцай былі працягнуты спрэчкі па дакладу тав. Гамарніка.

С. Г.

Забастоўка гарнякоў ва Францыі пашыраецца

забастоўцы прымаюць удзел звыш 20 тыс. рабочых

На адчыненьні ВАК ...

ПА САВЕЦКІМ САЮЗЕ

Закон аб пераводзе прадпрыемстваў на 7-гадзінны рабочы дзень

МАСКВА, 2. Прэзыдыум ЦВК СССР адобрыў праект закону, распрацаваны Саюзным Саўнаркомам, аб парадку пераводу прадпрыемстваў на 7-мігадзінны рабочы дзень. Згодна зацьверджанага закону, усе вытворчыя прадпрыемствы прамысловасьці, транспарту, сувязі і камунальнае гаспадаркі як дзяржаўныя, так і грамадзкія і прыватныя, павінны быць пераведзены да 1-га кастрычніка 1933 г. на нармальны рабочы дзень працяглясьцю ня звыш 7 гадзін.

Не ... пераводу на скарочаны рабочы дзень прадпрыемствы, намечаныя да ліквідацыі не пазьней 1-га кастрычніка 1933 г., а таксама прадпрыемствы сэзоннага характару. У прадпрыемствах пераведзеных на 7-мі гадзінны рабочы ... [illegible] ...

Сьмерць тав. Хідыр-Аліева

МАСКВА, 3. 1-га студзеня ў Маскве трагічна памёр адзін з лепшых працаўнікоў Узьбекістану тав. Хідыр-Аліеў. Тав. Аліеў быў у 1921 г. старшынёй ЦВК Туркестанскай рэспублікі. З 1-га лістапада 28 г. Аліеў быў абраны членам праўленьня цэнтральнага с.-г. банку. (ТАСС).

МАСКВА, 3. Сёньня адбылося пахаваньне сталага прадстаўніка Узбекістану пры ўрадзе РСФСР Хідыр-Аліева. Перад вынасам цела адбылася паніхіда. Ва ўсіх прамовах адзначаліся энэргія і прыродны розум Хідыр-Аліева, дзякуючы якім ён з бедняга, ... пісьменнага высунуўся на кіруючыя пасады ...

Старшыня ЦВК Туркестану, сталы прадстаўнік Туркестану пры ўрадзе РСФСР, Наркамзем Узбекістану, старшыня узбекскага ... банку, член праўленьня ... банку —вось жыцьцёвы шлях Хідыр-Аліева.

... на вайсковай рабоце Ар... ... аб тэй адвазе і энэргіі, ... праяўляў Хідыр-Аліеў у часе ... ад басмачоў.

Ліст Лёудона тав. Літвінаву

Падрыхтоўчая камісія па разбраеньні склікаецца 15-га красавіка 1929 г.

МАСКВА, 3. Тав. Літвінаў атрымаў ліст ад старшыні падрыхтоўчай камісіі канфэрэнцыі па разбраеньні Лёудона, у якім паміж іншым гаворыцца:

«Пан народны камісар. Я меў гонар атрымаць ваш ліст ад 6 сьнежня. Адначасна прынятай 9 снежня ... рэзалюцыі ... ла мне трымаць сувязь з зацікаўленымі ўрадамі каб мець магчымасьць склікаць падрыхтоўчую камісію па разбраеньні ва ўсякім выпадку ў пачатку 1929 г., паведамляю, што падрыхтоўчая камісія па разбраеньні склікаецца ... 15 красавіка 1929 г. Прымеце, пан народны камісар, ... у маёй ... пашане.

Лёудон, старшыня камісіі па падрыхтоўцы канфэрэнцыі па разбраеньні.

Перавыбары сельсаветаў ... Крыме

У забастоўцы прымаюць удзел звыш 20 тыс. рабочых

ПАРЫЖ, 2. Забастоўка гарнякоў на поўдні Францыі пашыраецца. Нават саюз прамыслоўцаў павінен прызнаць, што лік бастуючых павялічваецца.

У Фірміне адбыўся мітынг, на якім выступілі камуністыя і дзеячы унітарных саюзаў. Пасьля выступленьняў унітарыяў дзесяткі гарнякоў—членаў рэфармісцкага прафэсыянальнага саюзу, узыходзілі на трыбуну і разр[illegible] членскія білеты, заяўляючы, што адмаўляюцца іграць ролю штрэйкбрэхараў.

На рудніх утвараюцца камітэты дзеяньня.

Прэфэкт дэпартаманту Луары Мсе зьвярнуўся да ўраду з просьбай аб узмацненьні паліцэйскіх сіл у дэпартаманце.

Буржуазныя газэты ажыўлена каментуюць адозву забастовачнага камітэту да насельніцтва з заклікам ня прадастаўляць кватэр і харчу паліцыі. Газэты называюць гэты заклік «актам адкрытай рэвалюцыі».

(ТАСС).

* *

Як вядома, 25-га сьнежня абвешчана забастоўка 20 тысяч французскіх гарнякоў у дэпартаманце Луары. 20 тыс. гарнякоў складаюць 80 проц. усіх рабочых, якія заняты ў вугальнай прамысловасьці гэтага раёну.

Забастоўка пачата дружна, напярэкор згоднікам, і абяцае скончыцца перамогай рабочых. Кіруе забастоўкай унітарны (рэвалюцыйны) прафсаюз, у якім моцны ўплыў камуністых. Патрабаваньні бастуючых авостых [illegible] зарплаты на [illegible] (франк 7 з пал. 5 франкаў [illegible]). У той час як рост дарагоўлі кар[illegible]ецца у Францыі шоў бязупынна і асабліва пасьля спыненьня падзеньня франку (стабілізацыя франку), зарплата гарнякоў заставалася бяз зьмен з 1920 году.

А між тым капіталістыя нажывалі і працягваюць нажываць вялікія барышы, бо яны змаглі высокімі мытамі адмяжавацца ад канкурэнцыі ангельскага і нямецкага вугалю.

Напярэдадні канфэрэнцыі экспэртаў

Нямеччына павінна плаціць

БЭРЛІН, 3. Цэнтрам увагі нямецкіх палітычных колаў зьяўляецца надрукаваная генэральным агентам па рэпарацыях Гільбэртам гадовая справаздача, у якой даецца высокая ацэнка гаспадарчага становішча Нямеччыны.

Канстатуючы, што Нямеччына лёяльна выканала ўсе свае абавязацельствы па рэпарацыях за мінулы год, Гільбэрт выказвае думку, што па вопыту мінулых год нельга сабе ўявіць становішча, пры якім Нямеччына ня змагла-б выканаць нармальнага гадовага ўзносу ў 2500 млн. марак.

Гэта заява зьяўляецца косьвенным указаньнем, што на маючай адбыцца канфэрэнцыі экспэртаў няма патрэбы скарочваць разьмеры ўзносаў Нямеччыны.

У процівагу гэтай аптымістычнай ацэнцы, нямецкі друк падкрэсьлівае, што Гільбэрт відавочна забывае, што выконваньне нямецкіх абавязацельстваў робіцца для Нямеччыны магчымым у выніку аграмаднай запазычанасьці за граніцай, [illegible] іх [illegible], а не з дапамогаю лішкаў нямецкай народнай гаспадаркі. Друк выказвае няпакой, што канфэрэнцыя экспэртаў пакладзе ў падставу прац справаздачу Гільбэрта. У сувязі з гэтым узрастаюць скэптычныя адносіны да вынікаў канфэрэнцыі экспэртаў.

Генэрал Аварэску аб савецка-румынскіх адносінах

ВЕНА, 3. Лідэр румынскай народнай партыі, генэрал Аварэску надрукаваў у сваім органе «Індрэптарэа» артыкул аб савецка-румынскіх адносінах, які жвава камэнтуецца ўсім друкам. Паўтараючы звычайныя аргументы румынскага друку, [illegible]ляе, што ў адсутнась[illegible] [illegible] паміж двума [illegible] [illegible] СССР. [illegible] Маро[illegible] [illegible] гэта-ж вядо[illegible] [illegible] яго [illegible] абстано[illegible] лейшага [illegible] сацыялістыч[illegible] хільнага прав[illegible] індустрыялізацыі [illegible]

Камуністычная па[illegible] ўлада паставілі перад [illegible] ўсямернага ўздыму сельск[illegible] даркі, узмацненьня тэмпу [illegible] віцьця. Мы маем зараз значны [illegible] сельскае гаспадаркі, які вызнача[illegible]ца ў наступовым росьце пасеўнай плошчы, засеву чыстасортавым насеньнем, тэхнічных культур, у пераходзе на землеўпарадкаваньне шматпольле, росьце забесьпячэньня жывым і мёртвым інвэнтаром і г. д. Аднак, тэмп разьвіцьця сельскае гаспадаркі, асабліва зернавой яе часткі, зусім недастатковы. Таму нам трэба прыкласьці ўсе сілы, каб павялічыць тэмп разьвіцьця сельскае гаспадаркі. Трэба ў часе выбараў у [illegible]

Тыдзень нямецкай тэхнікі

МАСКВА, 31. У сувязку з надыходзячым «тыднем нямецкай тэхнікі» старшыня ВСНГ СССР тав. Куйбышаў у гутарцы [illegible] карэспандэнтам ТАСС між іншым сказаў:

— Дзякуючы [illegible] гістарычна-складанай абстаноўцы [illegible] а таксама і таму, што [illegible] адносіны нашага Саюза эканамічныя [illegible] з Нямеччынай устанавіліся раву з [illegible] з іншымі буйнымі прамысловымі [illegible] краінамі і працягваюць разьвівацца, савецкая тэхніка мае асаблівую цесную сувязь з тэхнікай нямецкай. На «тыдзень нямецкай тэхнікі» [illegible] буйнейшыя нямецкія [illegible] інжынэры, якія [illegible] кіх важных га[illegible] хэмія, мэта[illegible] сельская гас[illegible] нямецкай тэх[illegible] увагу на [illegible] гаспадаркі [illegible]

[illegible] кай к[illegible] у падру[illegible]

[illegible] ўды, у 1925 годзе [illegible] былы дробны абшарнік [illegible] згодна дакладаў Наркам[illegible] культу ахоўную грамату. У [illegible] урачыста абвешчана, што «гас[illegible] Мароза, як маючая навуко[illegible] пальнае значэньне, бярэцца па[illegible] альную дзяржаўную ахо[illegible] гэтая гаспадарка «аслаба[illegible] ад с.-гасп. падатку (падатак [illegible]аецца мінімум у 800 рублёў.— а таксама ня можа быць па[illegible]

Былы старшыня СНК БССР т. Язэп Адамовіч, камандуючы войскамі БВА т. Ягораў і адзін з старэйшых партработнікаў у часы Кастрычніцкае рэвалюцыі на Беларусі т. Дзімітрыеў у прэзыдыуме ўрачыстага сходу адчыненьня Бел. Акадэміі Навук.

У ФАШЫСЦКАЙ ПОЛЬШЧЫ

Ліквідацыя б. расійскіх таварыстваў

ВАРШАВА, 30. Міністэрства фінансаў пастанавіла ліквідаваць на абшарах Польшчы б. расійскія таварыствы «Страховое о-во Жизнь», «Петербургское страховое о-во», «Российский Красный Крест», «Московская фабрика кружев», Акционерное о-во «Паровоз», «О-во помощи слепым в Вильне», «Акционерное о-во Белостокского водопровода», «Минское о-во взаимного кредита», нафтавыя таварыствы: «Нефть», «Океан» і «Тер-Акопов». («Пшэдсьвіт»).

Якія аднак, музэйныя рэдкасьці яшчэ захоўваліся ў Польшчы аж да 12-га году пралетарскае рэвалюцыі!

Узрост беспрацоўя

ВАРШАВА, 30. На 22 сьнежня ў Польшчы было зарэгістравана 122.098 беспрацоўных. За тыдзень лічба беспрацоўных узрасла на 1633 чалавекі.

(«Роб.»).

Засудженьне рэдактара

ВАРШАВА, 30. Акруговы суд у Грудзенцы засудзіў Э. [illegible], рэдактара пэпээсаўскае газэты «Побудкі» на 6 тыдняў арышту і 600 злотых штрафу за артыкул «Водгукі [illegible] афэры».

(«Роб.»).

Чыгуначная катастрофа

ВАРШАВА, 31. На ст. Зебжыдавіцы выйшоў з рэек таварны поезд. Разьбіта 10 вагонаў, пашкоджаны паравоз і 2 вагоны.

(«Жэчпосп.»).

Забастоўка на электрычных чыгунках

ВАРШАВА, 1. На электрычных чыгунках у Верхняй Сілезіі 31-га сьнежня пачалася забастоўка. Бастуючыя патрабуюць павялічэньня зарплаты на 15 проц., арбітражная камісія прапанує 4 проц.

(«Эпока»).

Ліквідацыя таварыства вольнадумцаў

ВАРШАВА, 30. Камісарыят ураду ў Варшаве яшчэ 12 мая 1928 г. пастанавіў закрыць польскае таварыства вольнадумцаў. Таварыства падало скаргу ў міністэрства юстыцыі, якое на гэтых днях пастанавіла скаргу адхіліць, канчаткова зацьвярджаючы пастанову аб ліквідацыі таварыства вольнадумцаў. («Газэта Варш.»).

Зачыненьне украінскага таварыства

ВАРШАВА, 2. Львоўскі ваявода зачыніў апошнюю арганізацыю украінскага фізкультурнага таварыства «Січ» у в. Гарбачы Львоўскага павету. Усе арганізацыі гэтага таварыства на абшарах Усходняе Галіцыі былі зачынены раней за «процідзяржаўную дзейнасьць».

(«Жэчпосп.»).

Новае таварыства паветраных зносін „Лёт"

ВАРШАВА, 1. Польскае тэлеграфнае агэнцтва паведамляе: «27 сьнежня ў Варшаве ўтворана таварыства паветраных зносін «Лёт» з капіталам 8 мільёнаў злотых, якія [illegible] і ўстановамі мясцовага ма[illegible] [illegible]ковыя [illegible] таварыства бярэ [illegible] Яны ў сваю [illegible] паветраных бываючы ві замежных, якія да сапраўды [illegible] таваліся таварыс[illegible] дасягненьн[illegible] «Аэро». [illegible] лічаць магчымы[illegible] дыфірамбы кулацк[illegible]

[illegible] прадпрыемствах на 7-гадзінны рабочы [illegible] робіцца па [illegible] урадавай камісіяй пры Саўнаркоме СССР. Перавод прадпрыемстваў на скарочаны рабочы дзень [illegible] іх у сьпісы—забараняецца. (ТАСС).

* *

СЬВЯРДЛОЎСК, 3. У Лысьве і на Катаўскім заводзе з прычыны пераходу заводаў на 7-гадзінны рабочы дзень адбыліся ўрачыстыя сходы і мітынгі. Паступіла шмат заяў ад рабочых гэтых заводаў аб жаданьні уступіць у партыю. 2-га студзеня заводы фактычна перайшлі на скарочаны рабочы дзень.

Хлебазагатоўкі ў Сібіры і на Кубані

НОВАСІБІРСК, 2. За 6-[illegible] у сьнежні хлебазагатоўкі павялічыліся на 60 проц. Усяго загатоўлена 54.852 тоны хлеба. За апошнія дні на многія ссыпныя пункты прыбылі буйныя абозы з хлебам. Бедната вёскі Кабанаўкі, Барнаульскае акругі змагла абвясьціць [illegible] калектыўнай [illegible] хлеба. Кабанаўцы прывезьлі 140 падвод з хлебам і хутка насылаюць другі абоз. У вёсцы Комкава ячэйка абвясьціла 3-дзеньнік хлебазагатовак. Кожныя з 43 актывістых вёскі прынялі на сябе абавязак выклікаць у горад ня менш, чым тры падводы з хлебам. 50 падвод ужо прывезена.

* *

РАСТОЎ НА ДАНУ, 2. За шостую пяцідзёўку сьнежня загатоўлена ў краі 13.607 тон хлеба (супроць 8.148 тон за пятую). Усяго ў сьнежні загатоўлена 77.180 тон. Месячны плян выкананы на 59 проц. Усяго ў працягу 6 месяцаў цэнтралізаваныя загатоўкі складаюць каля 1.161.800 тон. Загатоўлена за гэты пэрыяд на 15 проц. больш чым у мінулым годзе.

Трактары калгасам і саўгасам

МАСКВА. Савет Працы і Абароны устанавіў, што трактары ў бягучым годзе могуць быць прадаваемы выключна калгасам, саўгасам і дзяржаўным установам. Пры продажы трактараў калгасам з пераважаючым бядняцкім складам, а таксама калгасам і кааперацыйным арганізацыям для стварэньня машына-тракторных станцый будзе ўзымацца задатак у разьмеры 10 проц. кантоўнасьці трактару і прадастаўляецца крэдыт тэрмінам да 4 месяцаў. Пры продажы трактараў калектывам з бядняцкім складам будзе ўзымацца задатак ня менш 20 проц. кантоўнасьці трактару і прадастаўляцца крэдыт да [illegible]. Водпуск трактараў дзяржпрадпрыемствам агульнасаюзнага значэньня будзе ўтварацца толькі за наяўны разрахунак.

Прыехаўшыя з розных месц СССР для ўдзелу ў адчыненьні БАН навуковыя дзеячы зьлева направа: Вышэлец кі (Віцебскі Вэтэрынарны Інстытут), Ладаў (Галоўнавука РСФСР), Полаз (кам. НК Асьветы УССР), Фамін (Украінская Акадэмія Навук), Гарачынскі (Ленінградзкая фундамэнтальная бібліятэка), Мазурэнка (ад украінскіх навуковых працаўнікоў), Маршак (украінскі інстытут марксызму і ленінізму).

Перавыбары сельсаветаў у Крыме

СЫМФЭРОПАЛЬ, 3. Па ўсім Крыме пачаліся перавыбары сельсаветаў. Зацікаўленасьць выбаршчыкаў высокая—яўка складае 68-90 проц. Жанчыны не адстаюць ад мужчын, у некаторых мясцох яны нават больш актыўны, чым мужчыны. Характэрным зьяўляецца наступны факт: у [illegible]-Татыл, Керчанскага раёну, на [illegible] выбаршчыкаў была адхілена прапанова зачыніць мячэць, але выбарчы сход жанчын-татарак выбаршчыц аднагалосна рашыў мячэць зачыніць, бо «яна па[illegible] [illegible] Таксама [illegible] на абранні старшынёй сельсавету бядняцкі [illegible]—камуніст [illegible]. Гэта першая [illegible] сельсавету ў Керчанскім раёне.

У складзе сельскіх [illegible] працоўных [illegible] намечаны беднякоў і [illegible]. Кулакі прыкладаюць вялікія сілы каб працягнуць у сельсаветы падкулачнікаў і сваіх стаўленікаў. Кулацкія кандыдаты праваліваюцца. Абезьлёвыя [illegible] чай кулакі [illegible] прыцяг[illegible]нікам.

Арышт кампаніі міжнародных машэньнікаў

Выкрыцьцё машэньніцтва з вэксалямі бэрлінскага прадстаўніцтва СССР

ПАРЫЖ, 26. Гэтымі днямі французскай паліцыяй арыштаваны былы прадстаўнік бэрлінскага гандлёвага прадстаўніцтва ў Маскве Савелі Літвінаў разам з кампаніяй бела-эмігрантаў і міжнародных машэньнікаў, якія сфабрыкавалі падложныя вэксалі з блянкамі бэрлінскага гандлёвага прадстаўніцтва.

Ня маючы магчымасьці прадставіць доказаў атрыманьня гандлёвым прадстаўніцтвам якіх-небудзь тавараў пад вэксалі, арыштаваныя ў сваіх паказаньнях скарыстоўваюць зьбітую тэму аб прапагандзе, пацьвярджаючы, быццам вэксалі выданы для фінансаваньня Камінтэрну. Унясеньне ў чыста крымінальную, яўна машэньніцкую справу палітычных момантаў зьяўляецца відавочнай спробай замуціць справу і таму нікога ўвесьці ў абман ня зможа. Рэакцыйныя французскія газэты перадрукоўваюць паказаньні арыштаваных у звычайных антысавецкіх матах.

Увага ТАСС. Быўшы загадчык маскоўскай канторай бэрлінскага гандлёвага прадстаўніцтва, а потым супрацоўнік нашых гандлёвых арганізацый за граніцай—Савелі Літвінаў, звольнены з пасады ў маі 1927 году, сфабрыкаваў рад вэксалёў і карыстаючыся старай даверанасьцю, выданай яму бэрлінскім гандлёвым прадстаўніцтвам, машэньніцкім шляхам бланкіраваў указаныя вэксалі ад імя прадстаўніцтва. Па атрыманьні бэрлінскім гандлёвым прадстаўніцтвам паведамленьня аб гэтых машэньніцтвах, яно безадкладна зьвярнулася да французскіх і нямецкіх уладаў з просьбай аб прыцягненьні вінаватых да крымінальнай адказнасьці. Француская паліцыя 10-га лістапада г. г. зрабіла ў адным з парыскіх банкаў выемку ўсіх выданых машэньніцкіх вэксалёў і, у выніку сьледзтва, зробленага францускімі і нямецкімі ўладамі, 20-га сьнежня арыштавала як самога Літвінава, так і двух яго суўдзельнікаў Іоффэ і Лабор[illegible]уса. Машэньніцкая задума супроць гандлёвага прадстаўніцтва такім чынам не ўдалася. Аўтары машэньніцтва ў блізкім будучым прадстануць перад францускім крымінальным судом. (ТАСС).

За пасылку румынскай рабочай дэлегацыі ў СССР

ВЕНА, 2. Па паведамленьнях з Бухарэсту орган рабоча-сялянскага блёку «Інаінтэ» вядзе кампанію за пасылку рабочай дэлегацыі ў СССР. Румынія, піша газэта—была ў мінулым годзе адным з цэнтраў, адкуль выходзілі хлусьлівыя чуткі аб Савецкім Саюзе. Пры гэтым, румынскі буржуазны і сацыял-дэмакратычны друк а ні разу ні адным словам ня ўпамянуў аб дакладах шматлікавых дэлегацый, якія наведалі Савецкі Саюз.

АДУСЮЛЬ

— У Рыскай турме павесіўся палітычны зьняволены Самойлаў.

Самойлаў быў адным з самых актыўных дзеячоў рабочага руху. Турэмны рэжым давёў яго да самазабойства. Сьмерць Самойлава зьяўляецца абураючым пратэстам супроць рэжыму, які ўжываецца да палітычных зьняволеных у латвійскіх турмах. (ТАСС).

— Нарвэскае тэлеграфнае агэнцтва паведамляе, што знойдзенае пасланьне Амундсэна—падложнае. (ТАСС).

Папраўка

Ва ўчорашнім нумары „Зьвязды" ў подпісе пад клішэ на сярэдзіне першай старонкі па тэхнічным недаглядзе выпалі два словы („Грузінскай" і „УССР"), адсутнасьць якіх сказіла сэнс надпісу. Правільны надпіс будзе: «Член прэзыдыуму ЦВК СССР тав. Талаконцаў, старшыня ЦВК Грузінскай ССР т. Махарадзе і Наркамюст УССР тав. Парай[illegible]ка, якія прынялі ўдзел у сьвяткаваньні [illegible]

Беларускія акадэмікі

Зьлева, зьверху ўніз—п[illegible]ыдыум Акадэміі: 1. Ігнатоўскі, 2. Некрашэвіч, 3. Аршанскі, 4. Балуга, 5. Ластоўскі. Зьверху, зьлева направа пасьля фатаграфіі Ігнатоўскага акадэмікі: Г. Гарэцкі, Дурнаво, Замоцін. Далей—прэзыдыум урачыстага сходу на адчыненьні БАН. Пасьля фатаграфіі прэзыдыуму сходу акадэмікі: Пічэта, Афанасьеў, Вальфсон, Купала, Колас. Далей ўнізе—акадэмікі: Дубах, Матулайціс, Жылуновіч, Лёсік і Пятровіч.

ІГНАТОЎСКІ, У. М.

Прэзыдэнт Акадэміі Навук. Радз. у 1883 г., сын настаўніка. Бярэ ўдзел у рэвалюцыйным руху в 1904 г., камуністы з 1920 г. Скончыў універсытэт па гістарычным аддзелу гіст.-філёл. факультэту. З 1922 г.—прафэсар БДУ. Правадзейны член ІБК з 1927 г. Мае 26 друкаваных прац і артыкулаў.

НЕКРАШЭВІЧ, С. Н.

Віцэ-прэзыдэнт БАН. Радз. у 1883 г., паходзіць з дробнае шляхты Бабруйшчыны. Скончыў Панявескую настаўніцкую сэмінарыю і вучыўся ў Алескім вышэйшым міжнародным інстытуце. З 1921 г.—старшыня навукова-тэрміналёгічнай камісіі, з 1922 г.—старшыня ІБК і дацэнт БДУ. З 1927 г.—правадзейны член ІБК. Мае 23 друкаваныя працы.

ЯНКА КУПАЛА

Янка Купала (Іван Дамінікавіч Луцэвіч)—народны паэта Беларусі. Творы яго шырока вядомы таксама далёка па-за межамі БССР, як у СССР, так і за граніцаю. Яго творы перакладзены на рад эўрапейскіх моў. Янка Купала належыць да старэйшае плеяды песьняроў Беларусі—нашаўніцаў. Янка Купала абраны акадэмікам БАН па катэдры прыгожага пісьменства

ЯКУБ КОЛАС

Якуб Колас (Канстантын Міхайлавіч Міцкевіч) вядомы беларускі паэта і пісьменьнік. Імя яго папулярна далёка па-за межамі БССР. Творы яго перакладзены на рад эўрапейскіх моў.

Якуб Колас, таксама, як і Я. Купала, належыць да старэйшае плеяды песьняроў Беларусі—нашаніўцаў. Я. Колас абраны акадэмікам БАН па катэдры прыгожага пісьменства.

ЗАМОЦІН І. І.

Радз. у 1871 г. Сын селяніна. Скончыў Пецярбурскі інстытут. Быў прафэсарам Варшаўскага і Данецкага унівэрсытэтаў, зараз прафэсар БДУ. Мае звыш 60 друкаваных прац.

МАТУЛАЙЦІС, С. Ю.

Радз. у 1866 г. у б. Сувалкскай губ. Сын селяніна, атрымаў медычную асьвету ў Маскве. Да 1898 г. браў удзел у літоўскім нацыянальным руху, з 1896 г.—член літоўскай сацыял-дэмакратычнай партыі, з 1917 г.—член кампартыі. Мае надрукаваных каля 30 брашур на літоўскай мове. З 1910 г. займаецца гісторыяй Літвы, мае некалькі буйных навуковых прац.

АФАНАСЬЕЎ, Я. М.

Радз. у 1877 г. у Саратаўскай губ. Скончыў Маскоўскі унівэрсытэт. У 1919 г. абраны прафэсарам Курскага пэдагагічнага інстытуту. З 1921 г. заняў катэдру глебазнаўства ў Горы-Горках. Вядзе глебазнаўчыя досьледы ў Чарнігаўшчыне, Куршчыне і Браншчыне. З 1924 г. працуе над досьледам беларускіх глеб. Мае 7 буйных друкаваных навуковых прац і шмат больш дробных і артыкулаў.

БЛЮДУХО, М. Т.

Радз. у 1878 г. у г. Чэрвені. Сын народнага настаўніка. Скончыў горны інстытут у Пецярбурзе. З 1903 па 1908 год працаваў у геалёгічных экспэдыцыях ва Ўсходняй Азіі. Доўгі час працаваў у Алтайскіх навукова-дасьледчых установах. З 1926 г. абраны прафэсарам па катэдры геалёгіі і мінэралёгіі. У 1925-26 г. быў начальнікам горнага аддзелу ВСНГБ. Правадзейны член ІБК з 1925 г. Мае 5 буйных навуковых прац.

МАЛЮШЫЦКІ, М. К.

Паходзіць з Магілёўскай акругі. Скончыў Маскоўскі сельска-гаспадарчы інстытут. Працаваў пры Энгельгардаўскай дасьледчай станцыі і ў Кіеўскім палітэхнічным інстытуце. Арганізаваў і зараз працуе ў Кіеўскай краёвай дасьледчай станцыі. Прафэсар Кіеўскага с.-г. інстытуту па катэдры спэцыяльнага земляробства. Працуе ў навукова-дасьледчым інстытуце Цукратрэсту і ў БД нав. дас. інст. сельскай і лясной гаспадаркі. Мае 11 буйных і шмат дробных навуковых друкаваных прац.

ТАРАШКЕВІЧ, Б. С.

Д-р Б. С. Тарашкевіч зьяўляецца асновапаложнікам беларускае граматыкі. Выдатны беларускі вучоны і палітычны дзеяч.

У 1925 годзе з беларускага пасольскага клюбу польскага сойму вышлі 4 дэпутаты, у тым ліку Б. Тарашкевіч, якія арганізавалі клюб Беларускае Сялянска - Работніцкай Грамады. Гэта было пачаткам вялі-

зарнага грамадзкага руху на тэрыторыі Зах. Беларусі. Забаяўшыся гэтага руху, польскі фашыстоўскі ўрад разграміў „Грамаду". У студзені 1927 г. Б. Тарашкевіч разам з іншымі кіраўнікамі быў арыштаваны і кінуты ў астрог. На Віленскім працэсе «Грамады» ў мінулым годзе Б. Тарашкевіч быў засуджан на 12 год катаргі. Але і ў зьняволеньні Б. Тарашкевч працягвае сваю навуковую працу.

ПІЧЭТА, У. І.

Радз. у 189 год. у Палтаўшчыне. Скончыў Макоўскі унівэрсытэт. З 1910 г—дацэнт, а з 1917 г.—прафэсар Маскоўсага ун-ту, з 1918 г.—доктар расійскай гісторыі, з 1921 г. рэктар і прафэсар БДУ. Правадзейны член ІБК. Мае каля 150 надрукаваных навуковых прац і артыкулаў.

ПЯТРОВІЧ, І. А.

Радзіўся ў 1890 годзе. Сын селяніна Навагрудзкага павету. Вучыўся ў Ленінградзкім унівэрсытэце на матэматычным і юрыдычным аддзяленьнях, але ня скончыў навуку з-за вайны. У 1918 годзе працаваў у Беларускім Нацыянальным Камісарыяце ў Маскве, потым—у Чырвонай арміі. Пасьля дэмабілізацыі ў 1922 годзе працаваў у Эканамічнай Нарадзе пры ЦВК БССР і ў Дзяржплане, нам. старшыні якога зьяўляецца зараз. Мае рад надрукаваных у беларускіх часопісах прац і артыкулаў, галоўным чынам па эканоміцы.

ДУРНАВО, М. М.

Радз. у 1876 г. Скончы[illegible]скі унівэрсытэт. Да 1917 г. у Маскоў[illegible]цэнтам Харкаўскага унів[illegible]. быў да 1917 г.—прафэсарам М[illegible]эрсытэту, з Саратаўскага унівэрс[illegible] Маскоўскага і [illegible] г. абраны права[illegible]сытэтаў. У 1928 ІБК па катэдры [illegible]дзейным членам мовы [illegible] гісторыі беларускае [illegible] разам з тым Дурнаво зьяўляецца членам-карэспандэнтам Усесаюзнай Акадэміі Навук і нам. старшыні Маскоўскай дыялекталёгічнай камісіі. Мае 29 буйных друкаваных прац і да 100 дробных.

ГРЭДЫНГЕР, М. Я.

Радз. у 1867 г. у Нямеччыне. Скончыў Пецярбурскі унівэрсытэт. Атрымаў годнасьць магістра, пасьля быў лектарам Рыскага палітэхнікуму. З 1915 г.—прафэсар Севастопальскага вышэйшага інстытуту права, з 1918 г.—прафэсар Таўрычаскага унівэрсытэту, з 1923 г.—прафэсар Саратаўскага унівэрсытэту. З таго-ж 1923 г.—прафэсар БДУ. Мае годнасьць доктара права. Лік навуковых друкаваных прац перавышае 150, з іх шмат у нямецкіх часопісах.

ДУБАХ, А. Д.

Рад. у 1888 г. У 1908 г. скончыў Маскоўскі сельска-гаспадарчы інстытут і застаўся пры ім у якасьці асыстэнта. Зараз—загадчык аддзелу мэліярацыі і культуры балот БД нав.-дасьл. і-ту сельскай і лясной гаспадаркі. Мае 9 буйных друкаваных прац і да 40 асобных дробных друкаваных прац і артыкулаў.

ЦІШКА ГАРТНЫ

Цішка Гартны (З. Жылуновіч)—вядомы беларускі пісьменьнік. Нядаўна споўнілася 20 год яго творчае літаратурнае працы. Першы беларускі раман—„Сокі Цаліны" — належыць яго пяру. Наогул творчасьць яго дае вельмі рознастайны матэр[illegible] [illegible]ктар. Цішка Гартны абраны [illegible] акадэмікам на катэдры [illegible] прыгожага пісьменства.

ЛАСТОЎСКІ, В. Ю.

Неадменны сакратар БАН. Радз. у 1883 годзе, сын селяніна. Працаваў у беларускіх часопісах дарэвалюцыйнага часу. Рэдагаваў рад часопісаў. Выпусьціў 4 кнігі, мае 48 розных навуковых прац і артыкулаў. У 1927 г. — правадзейны член ІБК. У 1928 г. рэдагаваў „Працы катэдры этнаграфіі" ІБК.

ЯСІНСКІ А. Н.

Радз. у 1864 г. у Кіеўшчыне. Сын безьзямельных сялян. Скончыў Кіеўскі унівэрсытэт. У 1895 г. атрымаў годнасьць магістра, у 1901—годнасьць доктара гісторыі. Правадзейны член ІБК і Чэскай Акадэміі Навук. Быў прафэсарам Юр'еўскага унівэрсытэту, арганізатарам, дырэктарам і прафэсарам Шэлапуцінскага інстытуту ў Маскве, прафэсарам Маск. унівэрсытэту. Зараз праф. БДУ мае 32 друкаваныя навуковыя працы і 18 артыкулаў. Падрыхтавана да друку 26.

ГАРЭЦКІ, Г. І.

Радз. у 1900 г. Паходзіць з сялян Мсьціслаўскага раёну на Аршаншчыне. Скончыў Ціміразеўскую сельска-гаспадарчую акадэмію і навукова-дасьледчы інстытут сельскагаспадарчай эканомікі ў Маскве. Выканаў 6 навукова-дасьледчых прац. Мае 7 навуковых надрукаваных прац, адна рыхтуецца да друку. Зараз—дырэктар БД нав.-дасьл. і-ту сельскае і лясное гаспадаркі імя Леніна.

ВАЛЬФСОН, С. Я.

Радз. 1894 г. у г. Бабруйску. Вучыўся ў Гэйдэльбэрскім унівэрсытэце. У пачатку вайны зьвярнуўся ў Расію. У 1919 г. скончыў юрыдычны факультэт Кіеўскага унівэрсытэту. З 1921 г. працуе ў БДУ, да 1924 г.—у якасьці [illegible] прафэсара. Зараз прафэсар і дэкан факультэту права і гаспадаркі БДУ. Мае 13 буйных друкаваных кніг і брашур і звыш 40 дробных прац і артыкулаў. Старшыня сэкцыі навуковых працаўнікоў Беларусі.

ЛЁСІК, Я. Ю.

Радз. у 1883 г., сын селяніна з в. Мікалаеўшчыны на Меншчыне. Вучыўся ў Маладзечынскай настаўніцкай сэмінарыі, потым у Глухаўскім настаўніцкім інстытуце, але ня скончыў яго. Вытрымаў экзамен на годнасьць настаўніка і быў настаўнікам. У 1905 г. быў арыштаваны, у 1908 г.—сасланы у Сібір на вечнае пасяленьне, адкуль вярнуўся ў 1917 г. у Менск. Мае 11 друкаваных прац і розных брашуры і артыкулы палітычнага характару.

Пастанова Савету Народных Камісараў БССР

аб зацьверджаньні складу правадзейных членаў і прэзыдыуму Беларускай Акадэміі Навук

Заслухаўшы даклад Урадавай Камісіі аб складзе членаў і Прэзыдыуму Беларускай Акадэміі Навук, Савет Народных Камісараў БССР, у адпаведнасьці з арт. [illegible] пастановы ЦВК і СНК БССР ад 3-га кастрычніка 192[illegible] г. «Пра рэарганізацыю Інстытуту Беларускай Культуры ў Беларускую Акадэмію Навук», пастанаўляе:

1. Зацьвердзіць правадзейнымі членамі Беларускай Акадэміі Навук: [illegible]

[illegible] Андрэевіча Вальфсона, Сымона Якубавіча, Карп[illegible]скага, Аляксандра Пятровіча, Альдэнб[illegible]га, Сяргея Тодаравіча, Мара, Мікалая Якубавіча, Пакроўскага, Міхася М[illegible]лаевіча, Вільямса, Васіля Робэртавіча, Вольлогнага, Данілу Кірылавіча, Тутко[illegible]скага, Паўла Апалінарыевіча, Яворскага, Мацьвея Іванавіча, Скрыпніка, Мікалая Аляксеевіча.

2. Зацьвердзіць Прэзыдыум Беларускай Акадэміі Навук у [illegible]

Пастанова Бюро ЦК КП(б)Б аб выніках дыскусіі па тэатральных пытаньнях

(ад 17 сьнежня 1928 г.)

1. У сувязі з рашучым разгортваньнем сацыялістычнага культурнага будаўніцтва пачалі праясьняцца, асабліва за апошні час, у нашае культурнае будаўніцтва нацыянал-дэмакратычныя [illegible]

процьстаўленьнем двух культур [illegible] ва адное аднэй, што вядзе да адыходу ад яскравай фармулёўкі Леніна.

«Калі гутарка ідзе аб [illegible]

[illegible] СССР у даным выпадку рускай культуры ва ўмовах дыктатуры пралетарыяту тым больш шкодна, што справа будзе аб супроцьстаўленьні [illegible]

[illegible]ча як сацыялізаваньне з думкай Глыбоцкага.

Такім чынам, тав. Жылуновіч аб'ектыўна даў падставы лічыць, што ён стаў на пункт погляду Тодара Глыбоцкага, а гэтыя погляды рашуча разыходзяцца з лініяй партыі.

рабскага пераймяньня, за стварэньне новых культурных каштоўнасьцяй, што варта творчасьці вялікае клясы. Але партыя гэта робіць на шляхам супроцьстаўленьня беларускае культуры культурам іншых народаў, а шляхам братэрскага [illegible]

...місіі аб складзе членаў і Прэзыдыуму Беларускай Акадэміі Навук, Савет Народных Камісараў БССР, у адпаведнасьці з арт. ... пастановы ЦВК і СНК БССР ад 18-га кастрычніка 1928 г. «Аб рэарганізацыю Інстытуту Беларускай Культуры ў Беларускую Акадэмію Навук», пастанаўляе:

1. Зацьвердзіць правадзейнымі членамі Беларускай Акадэміі Навук: Ігнатоўскага, Усевалада Макаравіча, Матуляйціса, Станіслава Юркавіча, Жылуновіча, Зьмітра Хвёдаравіча, Луцэвіча, Івана Дамінікавіча (Янку Купалу), Міцкевіча Кастуся Міхайлавіча (Якуба Коласа), Некрашэвіча, Сьцяпана Міхайлавіча, Лёсіка Язэпа Юркавіча, Гарэцкага, Гаўрылу Іванавіча, Ластоўскага, Вацлава Юстынавіча, Дурнаво, Мікалая Мікалаевіча, Пічэту, Ульдзімера Іванавіча, Афанасьева, Якуба Мікітавіча, Бялуху, Міколу Тодаравіча, Ясінскага, Антона Мікітавіча, Замоціна, Івана Іванавіча, Грэдынгэра, Міхася Язэпавіча, Тарашкевіча, Браніслава Станіслававіча, Малюшыцкага, Міколу Кірылавіча, Дубаха, Аляксандра Давыдавіча, Вызалескага, Сяргея Міхайлавіча, Пятровіча, Івана..., Карніцкага, Аляксандра Пятровіча, Альшэўскага, Сяргея Тодаравіча, Мара, Мікалая Якубавіча, Пакроўскага, Міхася Міхайлавіча, Вільямса, Васіля Робэртавіча, Залотнага, Данілу Кірылавіча, Тутэйшага, Паўла Апалінарыевіча, Яворскага, Мацьвея Іванавіча, Скрыпніка, Мікалая Аляксеевіча.

2. Зацьвердзіць Прэзыдыум Беларускай Акадэміі Навук у наступным складзе:

Ігнатоўскі, Усевалад Макаравіч, Прэзыдэнт Акадэміі Навук, Бялуга, Мікола Ільліч, Віцэ-Прэзыдэнт Акадэміі Навук, Некрашэвіч, Сьцяпан Міхайлавіч, Віцэ-Прэзыдэнт Акадэміі Навук, Ластоўскі, Вацлаў Юстынавіч, Неадменны Сакратар, Аршанскі, Барыс Міхайлавіч, Член Прэзыдыуму, Малюшыцкі, Мікола Кірылавіч, Член Прэзыдыуму, Валіцкі, Антон Васільлевіч, Член Прэзыдыуму.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР
М. Галадзед.

Нам. Кіраўніка Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР
Л. Дубавіцкі.

Пастанова Бюро ЦК КП(б)Б па выніках дыскусіі па тэатральных пытаньнях

(ад 17 сьнежня 1928 г.)

1. У сувязі з рашучым разгортваньнем сацыялістычнага культурнага будаўніцтва пачалі праяўляцца, асабліва за апошні час, у нашае культурнае будаўніцтва нацыянал-дэмакратычныя тэндэнцыі, як адна з форм супраціўленьня капіталістычных элемэнтаў нашаму рашучаму наступленьню на іх, тэндэнцыі, зьвязаныя з абвастрэньнем клясавай барацьбы. Гэтыя тэндэнцыі выявіліся і ў апошняй дыскусіі па тэатральных пытаньнях.

2. Бюро ЦК КП(б)Б канстатуе, што ў гэтай дыскусіі «скрава выявіліся, у артыкулах Тодара Глыбоцкага, нацыянал-дэмакратычныя тэндэнцыі, якія сыгналізуюць аб наяўнасьці правай небясьпекі ў культурным будаўніцтве.

3. У артыкуле Глыбоцкага былі:

а) Захады адмежаваньня беларускай культуры ад культур другіх народаў СССР і ў даным выпадку ад рускай культуры, што зьяўляецца ні чым іншым, як супроцьстаўленьнем двух культур адна адной, што вядзе да адыходу ад яскравай фармуліроўкі Леніна.

«Калі гутарка ідзе аб пралетарскае, супроцьстаўленьне ўкраінскай культуры ўцалку вялікарускай культуры, таксама ў цэлым, значыць стаць бессаромнай здраднікам інтарэсам пралетарыяту на карысьць буржуазнага нацыяналізму».

«Калі ўкраінскі марксыст дасьць сабе падпасьці пад уплыў зусім законнай і натуральнай ненавісьці да вялікарусаў—прыгнятацеляў да таго, што ён перадасьць хоць бы частачку гэтай ненавісьці, хоць бы толькі адчужданьне на пралетарскую справу вялікарускіх рабочых, дык гэты марксыст скоціцца тым самым у балота буржуазнага нацыяналізму» (Ленін, том XIX «Нацыянальны жупел асімілятарства»).

Супроцьстаўленьне беларускай культуры культурам іншых народаў СССР у даным выпадку рускай культуры ва ўмовах дыктатуры пралетарыяту тым больш шкодна, што справа будзе аб супроцьстаўленьні аднае адной, якія будуюцца зараз, сацыялістычных культур.

б) Спробы супроцьстаўленьня нацыянальнай формы пралетарскаму зьместу шляхам высоўваньня так званай тэорыі «самабытнасьці», што вядзе к падмене формулы партыі: «культура нацыянальная па форме і пралетарская па зьместу»—нацыянал-дэмакратычнай формулай «нацыянальная па форме і нацыянальная па зьместу».

4. Тав. Жылуновіч, выступіўшы з артыкуламі ў гэтай дыскусіі, як кандыдат у члены ЦК, ня толькі ня стаў на абарону лініі партыі ў культурным будаўніцтве, ня толькі ня выступіў супроць тэндэнцый Тодара Глыбоцкага, але і не адмежаваўся ад шкодных палітычных установак Глыбоцкага і тым даў падставы кваліфікаваць выступленьне Жылуновіча Глыбоцкага.

Такім чынам, тав. Жылуновіч аб'ектыўна даў падставы лічыць, што ён стаў на пункт погляду Тодара Глыбоцкага, а гэтыя погляды рашуча разыходзяцца з лініяй партыі.

5. Гэта правая небясьпека ў культурным будаўніцтве была своечасова заўважана і сустрэла рашучы адпор партыі. У органе нашае партыі—«Зьвязда» быў зьмешчан цэлы шэраг артыкулаў і выступленьняў, у прыватнасьці тав. Баліцкага, Міронча і іншых, у якіх наогул правільна вялася абарона партыйнай лініі ў культурным і нацыянальным будаўніцтве.

6. Аднак, Бюро ЦК адзначае, што яскравая ўстаноўка партыі, што: «партыя стаіць за самастойны шлях развіцьця беларускай культуры, за выяўленьне ўсіх творчых сіл беларускага народу, за шырокае выкарыстаньне беларускай сацыялістычнай культуры, якая будуецца з усіх каштоўнасьцяй міравой культуры, за рашучы яе разрыў з традыцыямі правінцыяльнай абмежаванасьці і новых культурных каштоўнасьцяй, што варта творчасьці вялікае клясы. Але партыя гэта робіць не шляхам супроцьстаўленьня беларускае культуры культурам іншых народаў, а шляхам братэрскага супрацоўніцтва рабочых і працоўных мас усіх нацыянальнасьцяй у справе будаўніцтва сусьветнае пралетарскае культуры, у якую беларуская рабочая кляса здолее ўкласьці свае частку»; гэтая лінія партыі ... знайшла дастатковага адбітку растлумачэньня ў тэй частцы артыкулаў тав. Міронча, дзе ён гаворыць аб нацыянальнай форме беларускай культуры.

7. Бюро ЦК канстатуе палітычную памылку тав. Жылуновіча і выносіць вымову тав. Жылуновічу за тое, што ён, як кандыдат у члены ЦК і кіраўнік галоўмастацтва НК Асьветы, выступаючы ў друку па прынцыповых пытаньнях, выраша ных партыяй, ня вызначыў у сваіх артыкулах мае ...хся пастаноў ЦК КП(б)Б па гэтым пытаньні.

Заметкі да гісторыі дыктатуры пралетарыяту ў Беларусі*)

В. КНОРЫН

З адкрыцьцём фронту, в пачатках вясеннай чыннасьці выкрылася ўнутраная слабасьць маладога савецкага ўраду БССР. Знаходзячыся на новай, яшчэ неарганізаванай тэрыторыі, ён завяз там, аказаўся нядольным кіраваць старымі тэрыторыямі Зах. вобласьці. Смаленскі, Віцебскі і Магілеўскі губкомы РКП(б) і Губвыканкомы аказаліся фактычна незалежнымі ад Менску. Урад, які меў вельмі слабую базу, ня мог даць ім кіраўніцтва. Адсутнасьць нацыянальнай сувязі БССР і Смаленскай губэрні адразу дала сябе адчуць. Апрача таго, агульныя ўмовы РСФСР (па стварэньні СССР), аб'ядноўваючай усе рэспублікі патрабавалі, каб сілы і запасы гэтых трох губэрняў былі скарыстаны для ўсходняга і паўднёвага франтоў, на якіх вырашаўся лёс СССР, а не на Заходнім фронце. Агульныя-ж умовы на Захадзе патрабавалі, каб беларускі ўрад быў фарпостам савецкай улады, ставячым сваёй задачай усімі сіламі прайсьці на захад і, перш за ўсё, мерамі арганізацыі мас для рэвалюцыі. Такі фарпост павінен быў глядзець толькі на захад, не аглядаючыся на ўсход, ня будучы абцяжаван вялікімі, ужо саветызаванымі тэрыторыямі. Трэба было мець на ўвазе таксама магчымасьць пераходу Беларусі, як палітычнага фактару, у антысавецкія рукі, маючы на ўвазе такую магчымасьць, нельга было рызыкаваць старымі савецкімі тэрыторыямі. ЦБ КП(б)Б і ўрад БССР не разумела гэтай рэвалюцыйнай стратэгіі, таму ўсімі сіламі супраціўлялася аддзяленьню ўсходніх губэрань, прыбягаючы нават да ўтойваньня згоды ЦК РКП(б) на іх аддзяленьне. ЦБ КП(б)Б і Беларускі ўрад не разумелі гэтай рэвалюцыйнай стратэгіі і тады, калі было пастаўлена пытаньне аб аб'яднаньні з Літвой. Гэта аб'яднаньне таксама было стратэгічным манэўрам для прасоўваньня рэвалюцыі на Захад, для зацьвярджэньня дыктатуры пралетарыяту ў Беларусі і Літве. Трэба было зрабіць яшчэ адно буйное намаганьне для прасоўваньня дыктатуры пралетарыяту на захад, пасоўваючыся наперад пры дапамозе нацыянальных дзяржаў, якія ўразаюцца, як таран, у буржуазнае акружэньне. Трэба было перанесьці фарпост дыктатуры пралетарыяту яшчэ больш на захад—Вільню, каб адтуль паралізаваць прасоўваньне на ўсход імпэрыялістычнай Польшчы і адначасова наступаць на Літву. Трэба было ў магчыма большай меры адхіліць нацыянальныя прэтэнзіі, якія лёгка можна адхіліць пры мірным савецкім будаўніцтве, значна цяжэй у ваенных умовах—стварыць уладу з беларусаў, палякаў, літоўцаў, яўрэяў, каб гэтым паспрабаваць арганізаваць вакол сябе розна-нацыянальны склад Віленшчыны і Горадзеншчыны. Трэба было ў максымальнай меры скарыстаць для ўсяго Захаду той практычны вопыт будаўніцтва, які быў створан у Абліскамзапе. Трэба было ва ўсёй чыннасьці ў гэтым раёне, накіраванай супроць маладой буржуазіі Польшчы,—увесьці польскі элемэнт, прадставіць польскім рабочым новую ўладу, як сваю і ў нацыянальным сэнсе. Усе гэтыя меркаваньні леглі ў аснову пастаноў партыі па пытаньні аб аб'яднаньні Літвы і Беларусі. Ня гледзячы на ўсю важнасьць іх, яны ў пачатку ў кіруючых органах БССР спаткалі супраціўленьне і супярэчаньні, бо многія не маглі зразумець гэтага стратэгічнага ходу для прасоўваньня на Захад і больш аглядаліся на моцную, ужо заваяваную і арганізаваную базу на Ўсходзе.

Пытаньне перш ўсё стаяла так,—хто каго апярэдзіць на Заходняй Беларусі ў арганізацыйных адносінах: саветы ці буржуазія. Апярэдзіла буржуазія, іменна таму, што мы не змаглі досыць хутка перакінуцца наперад і замацавацца. А потым ужо стала пытаньне аб вайсковай сіле.

Трэба скарыстаць 10-гадзьдзе БССР, каб вывучыць гэту вялікую рэвалюцыйную стратэгію для замацаваньня дыктатуры пралетарыяту ў Беларусі, тады адпадае цэлы рад сумненьняў, якія ствараюць нацыяналістычныя, апартуністычныя настроі. Трэба ўспомніць, што нацыяналістычныя, апартуністычныя настроі праяўляліся ў гэты пэрыяд і ўнутры партыі, і што партыя з імі змагалася. Трэба ўспомніць, што ў нашых вясковых арганізацыях часта існавалі выразна дробна-буржуазныя кулацкія настроі, з-за якіх прыходзілася распускаць арганізацыю; трэба ўспомніць, што ў Менску мы мелі выпадкі, калі значныя групы членаў партыі арыентаваліся на дробную буржуазію. Але самае буйное ўнутры-партыйнае і дзяржаўнае значэньне атрымала наяўнасьць нацыяналістычна-апартуністычнага, нацыянал-дэмакратычнага ўхілу ў некаторых тагочасных членаў ураду. Як вядома, у склад першага ўраду ўвайшоў рад асоб, якія толькі што прыйшлі з нацыянальнага руху, увайшлі ў партыю толькі таму, што ў ёй бачылі прадпасылкі вырашэньня беларускага пытаньня. Застаючыся фактычна з боку ад партыі і разам з тым ад пастаноўкі асноўных і рашаючых пытаньняў палітыкі, ня бачачы хуткай магчымасьці вырашэньня нацыянальнага пытаньня, яны пачалі арыентавацца супроць партыйнага кіраўніцтва, яны сталі цэнтрам для арганізацыі нацыянальнай апазыцыі, у сувязку з чым была пушчана думка аб стварэньні беларускай камуністычнай партыі побач з КП(б)Б. Умовы для посьпеху такой ідэі былі з аднаго боку, у наяўнасьці нацыяналістычных перажыткаў у раду членаў партыі, асабліва у інтэлігэнцыі, з другога боку, у невыстарчальнасьці мерапрыемстваў па развіцьці беларускай культуры.

Але стварэньне такой арганізацыі, што азначала-б раскол ва ўрадзе, павінна было азначаць вялікія небясьпекі для дыктатуры пралетарыяту, бо такая арганізацыя не магла-б быць нічым іншым, як дробна-буржуазна-нацыяналістычнай партыяй, адцягваючай ад КП(б)Б беларускіх камуністых. Тактыка партыі павінна была заключацца ў рашучай барацьбе супроць такога ўхілу, адначасова выпраўляючы лінію ў нацыянальным пытаньні. У выніку гэтага быў лютаўскі крызіс, у выніку якога з ураду былі выкінуты 2-3 яго першыя члены. Але побач з гэтым, дзякуючы групавой барацьбе сярод самых беларускіх «ленінградцаў», «масквічоў» і менскіх камуністых, якія стаяць на пункце гледжаньня ЦК, у часе 1-га зьезду Саветаў БССР прышлося выйсьці і старшыні ўраду т. Жылуновічу, які, аднак, прымаў актыўны ўдзел за гэты кароткі пэрыяд у справе папулярызацыі БССР і аб'яднаньня вакол яе беларускіх кадраў. Але, ня гледзячы на невыстарчальную работу ў галіне практычнага вырашэньня нацыянальнага пытаньня—гэты крызіс адбыўся не па нацыянальнай лініі, а большасьць беларускіх членаў ураду, бачачы памылкі, але бачачы і труднасьці пасьля яго, увашлі ў больш актыўную кіруючую работу і ва ўрадзе, і ў партыі. Такім чынам, была ліквідавана апошняя небясьпека—небясьпека дробна-буржуазнага ўхілу і небясьпека разыходжаньня з беларускімі кадрамі для дыктатуры пралетарыяту ў БССР, адхілена магчымасьць скату з пазыцый дыктатуры пралетарыяту на пазыцыі дробнай буржуазіі і небясьпека ад невыстарчальнай сувязі з асноўнай беларускай нацыянальнасьцю і няўменьне вырашыць беларускае пытаньне.

Да 1920 году агульна-палітычная сытуацыя зноў значна зьмянілася. Савецкая ўлада перамагла контр-рэвалюцыю, ліквідаваўшы Калчака і Дзянікіна. Міжнародны рэвалюцыйны рух павялічваўся, уплыў камуністых шпарка ўзрастаў—ня толькі ў краінах пераможаных, але і ў краінах пераможцаў у сусьветнай вайне. Простая рэвалюцыйная сытуацыя распаўсюджвалася на ўсё большую колькасьць краін. Усё гэта рабіла немагчымым падтрыманьне контр-рэвалюцыйных белых армій з боку капіталістычных дзяржаў, усё гэта рабіла немагчымым працяг палітыкі інтэрвэнцыі, усё гэта ставіла пытаньне аб ліквідацыі блёкады і аб пачатку мірных перамоў. Маладая польская дзяржава ў гэты-ж час перажыла свой мядовы месяц: польскі пралетарыят яшчэ быў распыленым, дробна-буржуазны нацыяналізм яшчэ панаваў над розумам мас, значыцца, быў самы адпаведны момант, каб рабіць апошні крок, каб перад мірнымі перамовамі кінуць на савецкую краіну польскую армію, якая пад сьцягам адваёвы граніц польскай дзяржавы 1772 г. павінна была нанесьці рашучы ўдар бальшавізму і савецкай сыстэме. Аднак, і гэты крок капіталістычнага сьвету быў адбіты: на польскае наступленьне на Кіеў савецкая Чырвоная армія адказала наступам на Варшаву і па Рыскаму міру перанесла сваю граніцу значна на захад ад Дняпра.

Да моманту польскай вайны беларускае пытаньне ўзьнялося на значную вышыню. Надзеі беларускіх нацыянал-дэмакратаў на вырашэньне беларускага пытаньня ў выніку сусьветнай вайны рушыліся, гэтым быў нанесены рашучы ўдар ідэі буржуазна-дэмакратычнай Беларусі. Польская арыентацыя ў выніку акупацыйнай палітыкі пацярпела вялікія страты.

Літоўская «арыентацыя», за якую ўхапіўся сёй-той, была саломінкай, за якую хапаецца ўтапаючы. Савецка-польская вайна ўжо не магла стварыць ніякіх ілюзій аб буржуазным вырашэньні беларускага пытаньня, таму адзінай саломінкай, за якую можна было ўхапіцца, была спроба стварыць беларускую дробна-буржуазную дзяржаву ў выніку ... Чырвонай арміі.

Гэтым кіраваліся беларускія эсэры, калі яны ўвясну 1920 г. зьвярнуліся ў ЦК РКП(б) з прапановаю супольных выступленьняў з камуністамі, абумаўляючы гэта прызнаньнем урадам Беларусі, т. зв. «ураду» Ластоўскага. Гэтым кіравалася левае крыло беларускіх эсэраў, калі прапанавала кааліцыю пры ўтварэньні савецкага ўраду Беларусі ў ліпені 1920 г.

Як-бы вялікая ні была фармальная розьніца між гэтымі 2-ма прапановамі, выходзіўшымі ад беларускіх эсэраў, але ... гэтыя прапановы азначалі адно: прызнаньне аграмаднага ўплыву камуністых у масах беларускіх рабочых і сялян, прызнаньне, што толькі камуністыя і савецкая ўлада могуць ажыцьцёвіць незалежнасьць Беларусі, прызнаньне страты ўплыву ўсіх беларускіх буржуазных сацыялістычных партый, прызнаньне банкруцтва ўсіх ілюзій і арыентацый. Але разам з тым гэтыя прапановы азначалі апошнюю шырокую спробу зьмяніць дыктатуру пралетарыяту на буржуазную дэмакратыю. Калі ў прапанове аб прызнаньні «ўраду» Ластоўскага гэта ўтоеная думка выказана зусім адкрыта, дык у прапановах аб кааліцыі яна праглядала. Наша партыя рашуча адхіліла прапановы аб здачы БССР у канцэсію дробна-буржуазнае інтэлігенцыі з «ураду» Ластоўскага, але калі частка гэтых людзей убачыла, што яны ня маюць карэньняў у краіне, што ня кіруюць рэвалюцыйным рухам, яны павінны былі пайсьці і пайшлі далей, пайшлі на прапанову аб кааліцыі. Наша партыя прызнала магчымым пайсьці на перамовы аб уваходзе ў савецкі ўрад БССР беларускіх эсэраў і бундаўцаў, не згаджаючыся ні на якія прынцыповыя ўступкі. Гэтая пастанова была выклікана тым, што ва ўмовах рэвалюцыйнае хвалі, ва ўмовах нашага наступу на Варшаву, ва ўмовах росту рэвалюцыйных сіл на захадзе, можна было разьлічваць на далейшае паляваньне гэтых партый. Гэтая пастанова была выклікана тым, што партыя лічыла неабходным выкарыстаць усе рэвалюцыйныя сілы беларусаў і яўрэяў для будаўніцтва БССР, асабліва звяртаючы ўвагу на беларускія сілы, якіх у той час у партыі было мала. Але калі бундаўцы ў гэты час ужо, у асноўным, сталі на пункт гледжаньня дыктатуры пралетарыяту, дык беларускія эсэры, спачатку ... казаўшыя згоду, спрабавалі ... маніфест такія папраўкі, ... мянілі дыктатуру пра[illegible] выключылі-б яе сьпе[illegible] ... «рабоча-сялянскі і рабочы ўрад», «сялян і рабочых» і г. д.

Гэта маленькая папраўачка азначала-б адмову ад дыктатуры пралетарыяту, перадачу кіраўнічае ролі ў рабоча-сялянскім блёку з рук рабочых у рукі сялянства, менавіта яе верхавіны, г. зн. замены дыктатуры пралетарыяту сялянскай, па сутнасьці буржуазнай дэмакратыяй. Наша партыя не магла на гэта згадзіцца і на гэтым спыніла апошнія перамовы з беларускімі эсэрамі. Бо згадзіцца на такую прапанову азначала-б здаць савецкую ўладу, адмовіцца ад заваёў Кастрычнікавае рэвалюцыі, адмовіцца ад барацьбы за сацыялізм. Пасьля пры зьмене сытуацыі, пры новых цяжкасьцях, зрабілася ясным, што дробна-буржуазны груз у выглядзе эсэраў моцна разбурыў-бы манэўраваньне маладога беларускага ўраду і прынёс-бы шмат шкоды справе пралетарскае дыктатуры БССР. Меркаваньне-ж аб недахопе беларускіх кадраў аказалася таксама лішнім: беларуская камуністычная арганізацыя прыняла да партыі групу маладой беларускай інтэлігенцыі, якая актыўна змагалася супроць польскае акупацыі, якая дапамагла партыі выконваць яе задачы, пакуль сталі падрастаць для кіраўнічае працы кадры беларускіх рабочых і сялян, прайшоўшыя школу рэвалюцыі, у нізавой масавай працы на фабрыках, у сельсаветах, валасных выканкомах, у радох Чырвонае арміі, у грамадзянскай вайне.

Наша частковае паражэньне пад Варшавай, якое ... частковае паражэньне міжнароднай пралетарскай рэвалюцыі, прывяло да пераходу значнай часткі Беларусі ў польскую калёнію і паставіла пад пагрозу ўсю БССР. Гэта не маг[ло] не выклікаць некаторых хістаньняў у маладых кадраў нашай партыі, ... якой знайшліся пасобнікі ..., якія лічылі, ... кратычная ... капітал Далёка-Ўсх... магла-б дапамагчы ... далейшаму ... буржуазіі. А... хутка былі ... на ... на беларускі ...

... партыя і ўрад БССР адказалі ўзмоцненай сваёй арганізацыйнай работай і пачаткам адкрытай і рашучай барацьбы супроць беларускіх эсэраў. Рашучы ўдар па беларускіх эсэрах, рашучы ўдар па гарадзкой буржуазіі (якая ў працягу вялікага тэрміну заставалася незакранутай) умацавалі ўплыў партыі ў масах, узьнялі энтузіязм камуністых для далейшай барацьбы супроць Булак-Балаховіча, супроць расійскіх, беларускіх і польскіх бандытаў, за дыктатуру пралетарыяту.

Дзякуючы таму, што наша партыя не давала нікому ніякіх уступак у пытаньні аб асноўным заваяваньні Кастрычніка—пытаньні дыктатуры пралетарыяту—яна стварыла ўмовы для БССР, для сацыялістычнага будаўніцтва БССР. Яна замацавала асноўную ўмову існаваньня БССР—блёк рабочых і сялян пад кіраўніцтвам рабочае клясы.

З гэтых кароткіх заметак вынікае некалькі вывадаў:

Першы—БССР была створана рабочымі і сялянамі самімі пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі;

Другі—БССР магла быць і была створана толькі ў моцным саюзе рабочых і сялян Беларусі з рабочымі і сялянамі ўсіх іншых часьцей СССР і пры іх дапамозе, у выніку агульных рэвалюцыйных перамог расійскага і міжнароднага пралетарыяту;

Трэці—БССР была створана ў барацьбе супроць дробна-буржуазных, нацыянал-дэмакратычных і нацыянал-сацыялістычных партый і паасобных іх «правадыроў» у момант ўплываў тых, хто падмазваўся да камуністых, каб пры першым хістаньні яшчэ далей ... ў лягер ворагаў.

Чацьверты ... і ... [illegible]

*) Канец. Пачатак і працяг артыкулу т. Кнорына гледзі ў № 301 і № 1 «Зьвязды».

Лісток Рабоча-Сялянскай Інспэкцыі

ПАД АГОНЬ КРЫТЫКІ МАС!

Абураючая безгаспадарчасьць у мясцовай прамысловасьці

Мясцовая прамысловасьць усё яшчэ застаецца бяспрытульнай

Страты дасягаюць сотні тысяч рублёў

Факты з абсьледваньня НК РСІ становішча мясцовай прамысловасьці Магілеўскай акругі—вапіючыя факты. Яны кажуць нам аб вялікіх недахопах у мясцовай прамысловасьці, аб яе якімсьці «бяспрытульным» становішчы.

Факт першы. Магілеўскі Камтрэст з дазволу АВК і з ведама ВСНГ і зярджпляну арганізоўвае масавы вытвар сельска-гасп. машын на заводзе, які зусім не прыстасован да гэтага. Вытварае саломарэзкі, якія пры сабекошце ў 68 руб. прадаюцца [illegible] руб.; вясі сялянскія пры сабе[illegible] 48 руб. прадаюцца [illegible] веялкі замест 78 руб. за [illegible] чыгунныя—пры сабе[illegible] руб. 28 к., 8 руб. 42 к., [illegible] прадаюцца за 79 к., 1 р. [illegible] руб. 86 к. Пры ўсім гэтым [illegible]выя плянуючыя органы «за[illegible]ставалі» капітальнае будаўніцтва на гэтым заводзе ў 300.000 руб. У той час, калі па пяцігодцы спэцыяльна абсталяванымі па апошнім слове тэхнікі заводамі Метпрому (Віцебск) мяркуецца выпуск да 80 тыс. веялак, 55 тыс. саламарэзак і 16 тыс. конных прывадоў. Калі да гэтага дабавіць, што завод хранічна з году ў год стратны, маючы на сваім балянсе каля 80 тыс. руб. страт, то «якасьць» плянаваньня да відавочнасьці ясна.

Другі факт. Працуюць два лесапільныя заводы ў Магілеве ў той час, калі [illegible] мясцовая сыравіна ў 620 тыс. куб. фут. (размер сыравіны ў [illegible] за [illegible] сыравіну) можа быць перапрацавана за адной зьмене толькі аднаго заводу. Размер максымальна магчымай да атрыманьня ў далейшы час сыравіны вызначаецца толькі ў 130 тыс. куб. у год, які [illegible] работу адной рамазьмены. Сабекошт перапрацоўкі дасягае 18 кап. куб. фут. у той час, калі на Рагачоўскім заводзе Лесбелу (аналёгічны па сваім тэхнічным абсталяваньні) толькі 10-11 кап. Надзвычайна нізкая вытворчасьць рамазьмены, якая вызначаецца ў 60 проц. нармальна магчымага. Прадукцыя прадаецца на 20 кап. ніжэй сабекошту куба-фута. Сыравіна для лесзаводу ўвозіцца з Пскоўскай губ. і гатовыя лесаматар'ялы вывозяцца ў РСФСР, Украіну, Крым і інш. (44 проц.), у той час, калі неабходныя для мясцовага будаўніцтва піламатэр'ялы Белдзяржбудам увозяцца ў Магілеў з Барысава.

У вельмі дрэнным становішчы знаходзіцца пытаньне з рабочай сілай. На мэталязаводзе «Возрождение» працуюць вельмі мала кваліфікаваныя рабочыя. Норма прыробку з-за ненармальнасьці тарыфікацыі—80-100 проц. Вучні атрымоўваюць па 100 руб. у месяц. Спэцвопратка значна перавышае нормы НКПрацы. **Апошняя выдаецца нават канторшчыкам.**

Рабочым выплачваецца за пратэрмінаваньне ў выплаце заработнай платы. І цікава, што калдагавор прадугледжвае 2 проц. ў дзень пені ў той час, калі Акрфа для непрацоўных элемэнтаў-гандляроў і інш., якія несваячасова ўносяць свае плацяжы, устанаўляе [illegible] ў 10 раз менш, г. зн. 0,2 проц. Так[illegible] маюць месца пры хранічнай страт[illegible] заводу на працягу апошніх гадоў.

З прыкладаў немагчымай бязглуздзіцы можна паказаць наступнае: Шклоўскі камбінат купляе сыравіну для лесапільнай вытворчасьці ў Пскоўскай, Валагодзкай губ. і Татрэспубліцы і сваю прадукцыю вывозіць за межы Беларусі.

Клімавіцкі камбінат, пабудаваны толькі ў 25-26 г., коштам звыш 300 тыс. руб.—з прычыны адсутнасьці лясной сыравіны і зярна, павінен ў сваёй асноўнай частцы ліквідавацца, таму што пэрспэктыў да існаваньня ня мае.

Цэгла, вытвараемая ў Магілеве, вывозілася ў Маскву ў той час, калі маецца жорсткая дырэктыва НКРСІ БССР, забараняючая гэткія грузаём[illegible] транспартыроўкі. Сабекошт цэглы на магілеўскіх заводах вызначаецца ў 304 руб. пры 19-24 руб. тысяча шт. на другіх аналёгічных заводах. Прадаецца яна па цане 42-43 руб. пры цане НКГандлю ў 36 руб.

Крэдыты, атрымоўваемыя на мэтавае будаўніцтва, выдаткоўваюцца не па сваім прызначэньні. Асыгнаваныя на цаглянае і электрабудаўніцтва выдатковаюцца на лазьні, народныя дамы і інш.

Страты з году ў год па мясцовай прамысловасьці Магілеўскай акругі павялічваюцца. Па скромных падліках страты за апошнія 2 гады, на падставе балянсу на 1-га кастрычніка 1928 г. маем звыш 350 тыс. руб. На адзін Магілеўскі Камтрэст падае звыш 200 тысяч руб. На некоторых прадпрыемствах страта была-б значна менш, калі плацілі-б рабочым пэнсію і апошнія зусім не працавалі-б. Калі да гэтай страты дабавіць страту Полацкага камбінату ў 300 тыс. руб. і інш. мясцовых трэстаў і камбінатаў, то сума страт значна павялічыцца.

Такія вапіючыя факты, узятыя на вынятку, лішні раз падкрэсьліваюць, што на мейсцах няма здаровага, моцнага кадру кіраўнікоў, якіх ужо ў вядомай ступені маем у рэспубліканскай прамысловасьці, няма чоткага кіраваньня з боку АВК, калі, як паказвае полацкая і магілеўская практыка, амаль зусім ня цікавяцца работай мясцовай прамысловасьці.

ВСНГ, якому даручана рэгуляваньне і нагляд за мясцовай прамысловасьцю, на справе разглядае яе яшчэ, як пасынка, ім да гэтага часу ня ўтворана абстаноўка для сапраўднага рэгуляваньня апошняй.

Плянавыя органы да гэтага часу не ўдасужыліся, ня гледзячы на шэраг дырэктыў, чотка з пэўнай пасьлядоўнасьцю вызначыць характар і напрамак працы мясцовай прамысловасьці.

Па сучасны момант партыйныя дырэктывы па аздараўленьні і палепшаньні працы мясцовай прамысловасьці амаль ня выконваюцца.

А.

ЯК БЮРАКРАТЫ „РЭАГУЮЦЬ“ НА РАБКОРАЎСКІЯ ЗАМЕТКІ

„Хуткі“ і „дзелавы“ адказ Белкаапсаюзу

Маленькая, зусім маленькая газэтная заметка 10-15 радкоў дробнага шрыфту...

Якое можа яна мець значэньне для працаўнікоў Белкаапсаюзу, нават для Менскага аддз. БКС, якія маюць справу з рознымі вялікімі паперкамі і артыкуламі?

Але сяляне в. Дамражыцы (Бягом. р., Мен. акр.) надавалі гэтай маленькай заметцы вялікае значэньне.

Заметка пад назвай «Скараціць выдаткі» (у «Крестьянской газете») гаварыла вось аб чым.

Каапэратыў вёскі Бярэзіна (Бягом. раёну) мае ў 25 вярстах Дамражыцкае аддзяленьне. Са станцыі ўвесь тавар грузіцца на фурманкі і накіроўваецца ў Бярэзіна. Там тавары перагружаюцца і частка іх накіроўваецца ў Дамражыцы. Дзякуючы таму, што Дамражыцы знаходзяцца бліжэй па шляху ад станцыі, чым да вёскі Бярэзіна, атрымліваецца падвойная перагрузка тавараў і, зразумела, патрабуе страты лішніх грошай, а адсюль—падаражаньне тавараў, якія прадаюцца в каапэртыву сялянам.

Селькор зусім рэзонна пытаўся «ці ня лепш адразу са станцыі накіроўваць частку тавараў у Дамражыцкае аддз. каапэрацыі, чым скароцяцца падвойныя выдаткі на перавозцы тавараў?»

Гэту заметку НК РСІ накіравала 19-VI г.г. у Белкаапсаюз.

Здаецца, чаго прасьцей з прычыны яснасьці пытаньня, аддаць-бы адпаведнае распараджэньне і толькі.

Але БКС патрабавалася для разгляду і адказу на гэтую заметку ня больш, ня менш, як паўгода (адказ быў атрыманы 3-XII г.г.).

Але больш цікавым у гэтым «хуткім» адказе аказалася тое, што ён быў даны... зусім па іншым пытаньні, а не па тым, якое ставілася ў заметцы.

Інструктар Мен. аддз. БКС Лялек нават не прачытаў заметку селькора. Таму ў сваёй запісцы Лялек напісаў аб зусім іншым пытаньні: «Што датычыць наогул патанеиьня дастаўкі тавараў шляхам прымацаваньня (?) Бярэзінскага спажывецкага таварыства да Лепельскай базы Віц. райсаюзу (дзе ён толькі вычытаў гэта ў заметцы?), дык гэта трэба было зрабіць з эканамічнага пункту погляду».

Вось што глыбокадумна заключыў інструктар Лялек у зьвязку з гэтай селькораўскай заметкай.

Клі-б т. Гэрман (сакратар арг. кіраўніцтва БКС) уважліва прачытаў гэтую запіску інструктара, яна-б ня была паслана ў РСІ.

Ну, а калі сакратар аргкіраўніцтва БКС ня чытае, што пасылае, дык дзе ўжо старшыні прачытваць кожную паперку: ён усю неразумную творчасьць інструктара і сакратара, нічога не западазраючы, таксама падпісаў.

Адным словам, адказалі...

Адказ прафбюракратаў-чыгуначнікаў

У маі месяцы г. г. у вагонных майстэрнях МББ чыгункі адбылася тэхнічная нарада рабочых майстэрань з удзелам участковай адміністрацыі. На гэтай нарадзе некаторыя з адміністратараў выступалі з незадаволеньнем на самакрытыку, тлумачачы гэта быццам, падрывам аўтарытэту перад рабочымі. У выніку гэтай нарады ў «Зьвязьдзе» ад 19 мая была зьмешчана заметка, у якой асуджан учынак нездаволеных адміністратараў.

З боку ЦКК-РСІ праз Белбюро ЦК чыгуначнікаў было даручана адпаведным прафэсыянальным органам расьследаваць сутнасьць заметкі і зьнішчыць нездаровыя зьявішчы супроць самакрытыкі.

Як-жа аднесьліся да гэтай справы адказныя прафэсыянальныя працаўнікі—члены партыі, на простым абавязку якіх ляжыць заахвочаньне і непасрэднае правядзеньне рабочай самакрытыкі?

Былы адказны сакратар Бел. бюро ЦК чыгуначнікаў тав. Кургузаў, атрымаўшы ад ЦКК-РСІ даручэньне, насіў яго ў кішэні амаль што 4 месяцы (з мая да паловы верасьня) і зрабіў распараджэньне вучпрафсожу—4 расьследваць толькі пасьля другога напамінку з боку ЦКК-РСІ. Працаўнікі вучпрафсожу—4 т.т. Сьцефановіч і Жывіцкі даручылі праверыць непасрэдна расьсьледаваньне [illegible] ні мясцкому № 1 т. Гняцько, які замест таго, каб грунтоўна высьветліць сутнасьць справы, адказаў, што ён і члены мясцкому на вышэйпаказанай вытворчай нарадзе ня прысутнічалі і нічога аб гэтым ня ведаюць.

Т. т. Сьцефановіч і Жывіцкі гэтым «расьсьледваньнем» тав. Гнецько здаволіліся і адказалі Бел. бюро чыгуначнікаў, што заметка «не адпавядае сапраўднасьці».

Тав. Кургузаў на гэты раз усё-ж такі не здаволіўся такім адказам і ў другі раз даручыў вучпрафсожу—4 праз Сьцефановіча і Жывіцкага праверыць сутнасьць заметкі. Быў запытаны старшыня вытворчай камісіі, які адказаў, што паколькі ад часу злапалучнай тэхнічнай нарады прайшло ўжо многа часу і паколькі «Зьвязды» на беларускай мове ня чытае, то ён ужо нічога не памятае і, па яго думцы, «ніякіх выступленьняў з боку адміністратара супроць самакрытыкі ня было». Гэтае тлумачэньне было адаслана ў Бел. бюро ЦК чыгуначнікаў, а апошнім—у ЦКК-РСІ.

Парткалегія ЦКК праз свайго працаўніка непасрэдна праверыла сутнасьць заметкі, якая цалкам пацьвердзілася. У зьвязку з гэтым парткалегія членам партыі т. т. Сьцефановічу, Жывіцкаму, Гняцько і Мандрыку з праяўленую цяганіну, фармальны падыход да расьсьледваньня і няпрыняцьце належных мерапрыемстваў да своечасовага рэагаваньня на заметку—пастаўлена на від. Акрамя таго, [illegible] партыйным ячэйкам [illegible] пытаньне [illegible] самакрытыкі [illegible] насьці пастункі з боку членаў партыі, якія [illegible] ў нерэагаваньні на заметкі.

Справу аб т. Кургузаве, які зараз знаходзіцца на вучобе ў Ленінградзе, пастанавілі вырашыць, пераслаўшы яе ў Ленінградзкую КК з просьбай аб прыцягненьні яго да партыйнай адказнасьці.

А. ЖУК.

Як „рацыяналізатары“ ваявалі супроць рацыяналізацыі

(Вытворчая быль)

Лентачная піла даўно ўжо зававала сабе права на існаваньне. Пераважнасьць яе заключаецца ў тым, што яна пасьля кожнага раза дае прапіл у 2 міліметры, тады як, напрыклад, круглая піла дае 5-6 м. м. прапілу. Іншымі гаворачы, лентачная піла [illegible] эканоміць драўніну, што ў дрэваапрацоўчай вытворчасьці вельмі важна, бо кошт драўніны складае каля 80 проц. фабрычна-заводзкага сабекошту прадукцыі.

Грунтуючыся выключна на гэтым, а таксама маючы на ўвазе шырокую практыку скарыстоўваньня гэтых піл у бязьлесных раёнах Саюзу, дзе да драўніны адносяцца беражліва, Праўленьне Лесбелу рашыла пачаць уводзіць і на сваіх заводах гэтыя пілы. Шчасьліўцам аказаўся зав. імя Фрунзэ, бо на ім рашана было ўстанавіць новы лентачны варштат з мэтай найбольш лепшага скарыстаньня драўніны пры расьпілоўцы ле на дробныя 6 м.-м. дошчачкі для памідорных яшчыкаў.

Як рашылі ў Праўленьні, так і было зроблена. Адначасова там, дзе новы варштат устанаўліваецца, ніхто ня ведаў, што гэта за штука-лентачная піла і па якім такім праве яна займае месца круглай пілы. Пажывем—пабачым, — казалі заводзкія старажылы, пасьля агляду прыбыўшага госьця.

Калі пасьля ўстаноўкі пайшоў завод, запішчэла і новая піла. Адразу не спадабаўся госьць пасьпрывычным да яго людзям, а калі гэтыя людзі пратэсты заводзкіх арганізацый... станок зноў быў пушчаны ў ход, паслухмяны, патрабаваньням дысцыпліны.

[illegible] пераможаныя знайшлі новы мэтад барацьбы. На запытаньне НК РСІ па сутнасьці заметкі, старшыня вытворчай камісіі заводу—Дунаеў паведамляе, што быццам, пры перапрацоўцы драўніны на лентачнай піле каштоўнасьць дзюйму абыходзіцца ў два руб. 76 кап.(!) замест 55 кап. на круглай піле. Тады НК-РСІ запытала ініцыятара ўстаноўкі новага варштату—інжынэра Праўленьня—Бромбэрга, які, выходзячы з вышэйпаказаных эканамічных прадпасылак, паказаў, што ў даным выпадку мы маем справу з коснасьцю рабочых і адміністрацыі заводу, а не з нэмэтазгоднай устаноўкай на заводзе. Заключэньне інжынэра НК РСІ накіравала тады зноў ў вытворчую камісію заводу на канчатковае вырашэньне гэтага пытаньня разам з адміністрацыяй. Што-ж робіць вытворчая камісія? Яна складае камісію на прадмет адзначэньня прычыненых заводу страт ад гэтай устаноўкі і зноў выказваецца за немэтазгоднасьць апошняй, высоўваючы старыя довады і неправераныя лічбы. А на падставе рашэньняў камісіі старшыня заўкому Шэйнкман піша ў РСІ адносіну, у якой просіць «прыцягнуць вінаватых у справе ўстаноўкі пілы да адказнасьці і распарадзіцца ўбраць станок з заводу, пакуль ён яшчэ цэлы, каб не мяшаў...

...шыя рацыяналізатарскае мерапрыемства, не патурбаваліся растлумачыць сярод рабочых і заводзкіх арганізацый тэй карысьці, якую можа даць гэта ўстаноўка. Больш таго, нават адміністрацыя Лесбелу [illegible] якіх дадзеных аб эканамічных выгадах новай установкі і сьлепа выконвала загад Праўленьня па гэтым пытаньні. Далей Праўленьне Лесбелу не рэагавала адпаведным чынам і тады, калі ўстаноўка новага варштату выклікала рэзкі пратэст на заводзе. У выніку такіх бюракратычных дзьеяньняў добрае рацыяналізатарскае мерапрыемства сустрэла рэзкі адпор і ня столькі з боку рабочых, сколькі—нават з боку заводзкага «трохкутніка», які па сутнасьці справы павінен быў быць першым памочнікам па ажыцьцяўленьні рацыяналізатарскіх мерапрыемстваў наогул і гэтага ў прыватнасьці. Такая «работа» ў галіне рацыяналізацыі толькі губіць справу і за такую работу вінаватыя павінны панесьці пакараньне

НІЛІН.

ДА СПРАВЫ ШВАЙНШТЭЙНА

У зьвязку з радам запытаньняў нашых чытачоў аб ходзе справы прасьледвацелнў Швайнштэйна, рэдакцыя даведалася ў акрпракуратуры аб наступным:

Папярэдняе сьледзтва па справе закончана. Абвінаваўчае заключэньне будзе складзена праз некалькі дзён.

Абвінавачаныя: фабрыканты Іоселеўскі, Пэрльман і Эбэр, а таксама б. супрацоўнікі акрфа Якуцік і Гарбачэўскі—знаходзяцца пад вартай.

ПАШТОВЫЯ ЧЫНОЎНІКІ РОБЯЦЬ СВАЁ...

Удава чыгуначнага стрэлачніка ст. Калінкавічы Жданович А. С. мае хату, пабудаваную яшчэ пры жыцьці нябожчыкам [illegible], які праслужыў на чыгунцы каля 40 год [illegible]

пачынаючы з 1926 г., тры праекты дагавору на арэнду дому і падала больш дзесятка пісьмовых заяў. Не дапамагло і беларускае кіраўніцтва сувязі, куды Ждановіч зьвярталася 21 [illegible]

Аб сланёх з прыватнага таварыства „Слон“

Есьць такое прыватнае таварыства «Слон» у Койданаве, у якім справа абстаіць зусім непатаварыску. Два браты Сьлёзбэргі з ліку ўсіх 7 членаў т-ва атрымліваюць 50 проц. усіх [illegible]

Сырцом прадпрыемства забясьпечвалася дзяржаўнымі ўстановамі—Мэталёскладам і ВМС. У гэтым годзе апошнія спынілі забесьпячэньне і прадпрыемцы ў сучасны момант за[illegible]

[illegible]кі і сацыяльныя [illegible]—залежныя, сапраўднасьць якіх пры гэтым цяжка ўстанавіць—зусім зразумелы. На сабекошце вытворчасьці выдаткі не раздуеш, бо на галоўных [illegible]

...жыў на [illegible] каля 40 год.

Хату [illegible] займае зараз Калінкавіцкае паштовае аддзяленьне. З 1925 г. удава хадайнічае перад загадчыкам паштовага аддзяленьня аб заключэньні з ёю дагавору на арэнду хаты, але апошні і гаварыць па гэтым пытаньні ня хоча.

— Дом наш і ніякага дагавору з вамі заключаць ня будзем.

Гр. Ждановіч прад'явіла загадчыку паштовага аддзяленьня спраўкі з НКУС, пракуратуры і акркамунгасу аб тым, што дом яе не муніцыпалізаваны і належыць ёй, але загадчык не зьвярнуў на іх ніякае ўвагі.

Тады Ждановіч адправілася ў Мазыр да загадчыка акруговай паштовай канторы, але і той не захацеў з ёю гаварыць.

Удава падала ў суд.

21 сакавіка 1926 г. акрсуд прад'яўлены Ждановіч іск задаволіў і абавязаў Калінкавіцкую п.-т. кантору заключыць з гр. Ждановіч дагавор на арэнду дому.

Прысуджаныя за кватэру грошы Ждановіч пасьля доўгіх хаджэньняў і клопатаў сяк-так атрымала, хаця за вылікам за рамонт дому 998 руб. 61 кап. ёй амаль нічога не засталося. Дагавору Ждановіч усё-ж не дабілася.

Зноў пачаліся клопаты і хаджэньні. Заг. Калінкавіцкім паштовым аддзяленьнем пасылае да загадчыка Мазырскай акруговай паштовай канторы, а апошні назад—у Калінкавічы (за 12 вёрст).

На патрабаваньні гэтых загадчыкаў Ждановіч паслала ім у розны час, сувязі, куды Ждановіч зьвярталася 21 мая, 1927 г. за дапамогаю.

Клопатам і хаджэньням няма канца, а загадчыкі Калінкавіцкай і Мазырскай конторамі і „в ус себе не дуют".

Нарэшце, загадчык Калінкавіцкай канторай гр. Ралевіч, не ўзгадніўшы пытаньня з тэхнаглядам і гаспадыняй „буржуйкай", 25-га верасьня г. г. прыступіў да рамонту дому.

У пакоі „паштовае аддзяленьне" разабраў і зьнішчыў унутраную сьцяну, што падтрымлівала арку, якая нікому не перашкаджала; у канцылярыі разабраў галяндзкую печку і паставіў яе ў сваёй спальні, дзе яна менш патрэбна, чым у канцылярыі, высек кут дзьвюх капітальных сьцен; прасек у двух мясцох новыя дзьверы а ў двух іншых мясцох залажыў існуючыя дзьверы і г. д. У выніку—асела задняя сьцяна дому, стварыліся шчыліны ў столі, у сьценах, печы і г. д.

Аб няметазгоднасьці пераабсталяваньня выказала сваю думку тэхнічная камісія, скліканая па ініцыятыве Ждановіч, актам сваім ад 9 кастрычніка г. г.

Зноў і зноў ляцяць скаргі з боку Ждановіч у РСІ, у кіраўніцтва сувязі, пракурору і ў суд, а загадчыкі паранейшаму гаспадыняй дому яе не прызнаюць і ня плацяць ёй арэнды.

Перапіска, скаргі, распараджэньні і адносіны па гэтай справе вырасьлі за 3 гады з гару.

Але што можна зрабіць з загадчыкамі, для якіх пастановы судовых органаў зьяўляюцца неабавязковымі?

Рабочы Дабрынокі.

...да яго людзям, а калі гэтыя людзі убачылі, што новая піла расьпільвае значна менш таго, што круглая што колькасьць людзей каля яе не паменшылася, тады яны парашылі адчыніць ваенныя дзеяньні, у якіх (што вельмі характэрна) актыўны ўдзел прымала амаль што толькі заводзкая адміністрацыя і нізавы прафактыў.

Справа пачынаецца ад зьмяшчэньня у газэце «Рабочий» ад 14-IV заметкі над загалоўкам «Открыть бы столярное отделение». У ёй гаварылася аб вышэйсказаных «недахопах» пілы і аб тым, што «рабочие завода считают целесообразным открыть при заводе столярное отделение. Вот там ленточная пила была бы на своем месте».

Паяўленьне заметкі ў газэце адразу прызнаецца дастатковай падставай і лентачны станок пакідаецца распараджэньнем заводзкай адміністрацыі. Але гэтага мала: прыбыўшы на завод, новы дырэктар аддае загад зусім зьняць гэты варштат «таму, **што ён дарэмна займае месца і перашкаджае рабочым працаваць»**.... Праўда, гэта зроблена ня было, бо праўленьне Лесбелу даведаўшыся пра гэта, аддало катэгарычны загад сваймy аддзяленьню ў Бабруйску ўстанавіць варштат. Аддзяленьне аказалася нядужым даказаць выгаднасьць новай рацыянальнай устаноўкі, **бо яно таксама ня было ў** курсе справы гэтага новаўвядзеньня. Сам дырэктар павінен быў выехаць на завод, каб адміністрацыйным націскам зламаць «упорства непокорных» і пад катэгарычныя новы куль ён яшчэ цэлы, каб не мяшаў рабоце»...

Тут трэба падкрэсьліць адно вельмі важнае зьявішча, што рабочая маса была як-бы ў старане ад вырашэньня гэтага пытаньня і апошняе вырашалася толькі адміністрацыяй і прафэсыянальнай верхавінай заводу. Наконт-жа думкі рабочае масы, ёсьць толькі адна кароценькая заўвага ў справе: «вытворчая нарада рабочых не абгаварвала гэтага пытаньня, але рабочыя згодны з адміністрацыяй наконт немэтазгоднасьці устаноўкі лентачнай пілы»... Наогул, атрымоўваецца, што «без мяне—мяне жанілі».

Ня менш важнай ва ўсей гэтай справе зьяўляецца і другая абстаіна Праўленьне Лесбелу толькі тады пацікавілася даказаць мэтазгоднасьць свайго мерапрыемства, калі РСІ узяла за жабры таго, каго належыць за такі бюракратычны падыход да ажыцьцяўленьне рацыяналізацыі. Экспэрымэнтальным шляхам па падставе практыкі работы заводу даказана цяпер, што сабекошт дзюйму расьпілоўкі фактычна абыходзіцца 67 кап., а не 2 руб., як паказваў РСІ старшыня вытворчай камісіі, і што, улічваючы на 30 проц. больш выход на лентачнай пілe. лепшую якасьць прадукцыі — **устаноўка яе зьяўляецца ўпаўне мэтазгоднай і выгаднай.**

Уся гэта справа зьяўляецца яскравым прыкладам таго, як ня трэба праводзіць рацыяналізацыю. Работнікі Праўленьня Лесбелу, намеціў-...

...паў т-ва атрымліваюць 50 проц. усіх прыбыткаў, маюць 5 галасоў пры вырашэньні пытаньняў дзейнасьці т-ва і штомесячна 250 руб. на свае выдаткі, тады як астатнія 5 сяброў маюць па 10 проц. прыбыткаў кожны,—па 1 голасе і па 50 руб. штомесячна.

Гэткая прававая няроўнасьць «таварышоў» з т-ва «Слон» тлумачыцца тым, што 5 чалавек радавых сяброў т-ва ўлажылі ў гэту справу па 2½ тыс. рублёў, а ўся астатняя сума да 15.000 р. устаўнога капіталу, фабрычнае абсталяваньне і фабрычныя пабудовы—усё гэта ўласнасьць бр Сьліозбэрг — старых Койданаўскіх фабрыкантаў.

Чым-жа займаецца т-ва? З чэрвеня 1925 г. яно эксплёатуе паўмэханізаваную фабрыку мэталёвых вырабаў у Койданаве, на якой працавала ў сярэднім за 26-27 г.—71 чал. і 27-28 г. —50 чалавек рабочых з сярэднім месячным заработкам 52 руб. Гэта фабрыка зьяўляецца **адзіным у БССР прадпрыемствам,** якое вырабляе фабрычным шляхам вельмі неабходную нам прадукцыю, так, за апошнія 2 гады было выпушчана ў кілёграмах:

	Дзьвярныя завесы	Падковы	Граблі	Разам
1926-27 г.	159515	4364	—	163879
1927-28 г.	146782	4350	12245	163377

...апошнія [illegible] забесьпячэньне і прадпрыемцы ў сучасны момант заняты вышукам жалеза па ўсім Саюзе і па трохі пужаюць мясцовыя органы тым, што зачыняць фабрыку калі ня будзе сырцу.

Вышэйпаказаная прадукцыя мае даволі пасьпяховы збыт як унутры БССР, так і за яе межамі, а само прадпрыемства прыносіць немалыя барышы т-ву. За 4 няпоўных гады работы т-ва на гэтай справе мела на балянсах 56½ тыс. руб. прыбытку: на 1-X—25 г.—13.339 руб., на 1-X—1926 г.—47.711 руб. і на 1-X—28 г.—каля 16.000 руб. Пры гэтым толькі адзін 26-27 г. быў стратным для т-ва і то па балянсе, бо, як характарызуюць фабрычныя рабочыя: 1) фактычная абстаноўка таго году нічым не адрозьнівалася ад астатніх гадоў; 2) якраз у гэты год прадпрыемцы жылі, як нельга лепш, перабываўшы нават з сем'ямі на курортах Крыму і 3) што наогул балянсавыя вынікі зьяўляюцца дутымі. У апошнім магчыма ўпэўніцца ня толькі слухаючы рабочых. З аналізу справаздачных даных т-ва атрымліваюцца нячуваныя яшчэ ні ў вадным прадпрыемстве лічбы. Так, за 25-26 г. пры камэрцыйным звароце ў 209 тыс. руб. т-ва паказвае 87.177 руб.—40 проц. накладных выдаткаў—47.711 руб. —22 проц. прыбытку і 74.518 р.—38 проц. сабекошт вытворчасьці. За 26-27 г. пры звароце ў 162.430 руб. накладныя выдаткі выводзяцца ў суме 88.374 р.—55 проц. Такі вялікі процант выдаткаў, у складзе якіх толькі 25 проц. незалежных (падат-...

...зумелы, на сабекошце вытворчасьці выдаткі не раздуеш, бо на галоўныя элемэнты—сырэц і рабсілу—цэны вядомы, дый рабочы кантроль над бокам, а вось на «накладных» выдатках магчыма якія хочаш камбінацыі рабіць, каб зьменшыць, такім чынам, сапраўдныя прыбыткі, да якіх мае пекаторыя адносіны НКФін. Цікава таксама будзе адзначыць, што ўзмацненьню прыватніцкіх кішэняў ня мала садзейнічалі і дзяржаўныя сродкі, якіх на балянсе на 1-X—27 г. значыцца каля 10 тыс. руб.

Якія-ж з усяго сказанага можна зрабіць вывады? Перш за ўсё зусім зразумела, што фірма т-ва «Слон» зьяўляецца толькі афіцыйнай шыльдачкай для такіх слаёў капіталу, якімі зьяўляюцца браты Сьліозбэргі. Падругое,—зусім незразумела, чаму гэта вытворчасьць, адзіная ў БССР, і настолькі важная ў нашай мясцовай гаспадарцы, знаходзіцца ў руках прыватнай ініцыятывы, будучы ў той-жа час дастаткова рэнтабэльным прадпрыемствам і, урэшце, магчыма з дастатковай упэўненасьцю канстатаваць, што афіцыйная справаздачнасьць т-ва вядзецца ў напрамку, які шырока разыходзіцца з сапраўдным становішчам яго гаспадарчай справы, а органы НКФ прымалі чамусьці гэту справаздачнасьць за «чыстую ваду»

У заключэньне мы жадаем, каб Менскі АВК, ВСНГ і НКФ далі-б адказ па сутнасьці тых вывадаў, якія намі зроблены на падставе некаторых фактаў з жыцьця прыватнага т-ва «Слон».

Н. Л.

ЦІ НЯ ЁСЬЦЬ ГЭТА ВЯЛІЗАРНАЯ ПАЛІТЫЧНАЯ ПАМЫЛКА?

Як „дасьледчык" Мароз, былы дробны абшарнік, атрымаў у стапае карыстаньне саўгас „Фатынь" (Полацкай акругі)

У раёне Несінскага сельсавету, што ў 28 вярстах ад Лепеля, ёсьць гаспадарка. Завецца яна з даўніх пор ня звычайна, як сялянская гаспадарка, а неяк на панску—гучна «Фатынь». І калі вы запытаеце акаляючае сялянства, што гэта за «Фатынь», хто такі яе гаспадар, чым ён вядомы,—тады вы убачыце на тварах сялян якоесь вялікае абурэньне. Зацікаўленыя тым, што, ад аднаго імя нейкага чалавека бядняк прыходзіць у ярасьць, ў адной вёсцы каля гэтай «Фатыні» мы знайшлі нейкага старога белага дзеда, аб якім казалі, што ён ведае ўсю «гісторыю». На [illegible] замытаньне,—хто-ж такі гэты [illegible]ек,—вось што паведаў нам [illegible]кі Мароз, Язэп Кандрата[illegible] [illegible]-ж вядомы пан з пад[illegible] [illegible] а яго каліся праца[illegible] сяцін, в іх пад садам звыш 10 дзесяцін, пашні 29-30 дзес., сенажаці 34 дз., пад лесам, балотам і варасьлямі—44 дзес. Але вось наехалі вучоныя людзі, напісалі кнігі і кніжачкі. І вось тады,—заканчвае дзед в сумным выразам і тужлівым галасам,—тады ў 1925 годзе чамусь зьнішчаецца саўгас, а Мароз становіцца, амаль што як і раней нібыта «ўласьнікам» сваёй—«Фатыні», і зараз ён у нас ніяк інакш не завецца, як «савецкі абшарнік», альбо «**пан быў раней і цяпер застаўся панам».** Так гэта здарылася...

Гэтае апавяданьне аб мінулым абшарніку, які быццам і зараз застаўся ім-жа, нас вельмі зацікавіла. Мы тады вытварылі вывучэньне гэтай паказальнай «гісторыі». І як бы нам гэтага ні хацелася, як бы гэта ў нашых савецкіх умовах ні было дзіўна, але з гутарак з сялянамі, з матар'ялаў Полацкай РСІ, Несінскага сельсавету і нават з дакумантаў Наркамзему мы даведаліся, што гэты старадаўні дзед паведаў нам як бы сапраўдны «гістарычны нарыс».

абстаноў[illegible] лепшага [illegible] сацыялістычн[illegible] хільнага прав[illegible] індустрыялізацыі [illegible]

Камуністычная пар[illegible] ўлада паставілі перад [illegible] ўсямернага ўздыму сельск[illegible] даркі, узмацненьня тэмпу [illegible] віцця. Мы маем зараз значны [illegible] сельскае гаспадаркі, які вызначае[illegible] ца ў наступовым росьце пасеўнай плошчы, засеву чыстасортавым насеньнем, тэхнічных культур, у пераходзе на земляўпарадкаваньне шматпольле, росьце забесьпячэньня жывым і мёртвым інвэнтаром і г. д. Аднак, тэмп разьвіцьця сельскае гаспадаркі, асабліва зернавой яе часткі, зусім недастатковы. Таму нам трэба прыкласьці ўсе сілы, каб павялічыць тэмп развіцьця сельскае гаспадаркі. Трэба ў часе выбараў у [illegible]

[illegible] грамата. Мароз амаль [illegible]ўзводзіцца ў званьне [illegible]оя працы". „Гаспадарка [illegible]за зьяўляецца цэлай [illegible]ай камунай"—пішуць [illegible] у падручніках

[illegible]уды, у 1925 годзе 19 жніўня [illegible]былы дробны абшарнік, атры[illegible]згодна дакладаў Наркамзему, [illegible]культу ахоўную грамату. У ёй [illegible]рачыста абвешчана, што «гас[illegible]п. Мароза, як маючая навуко[illegible]альнае значэньне, бярэцца па[illegible]ыяльную дзяржаўную ахо[illegible]ў. гэтая гаспадарка «аслаба[illegible] ад с.-гасп. падатку (падатак [illegible]аецца мінімум у 800 рублёў.— [illegible] а таксама ня можа быць падзелена, рэквізавана і канфіскавана, як у цэлым, так і ў частках».

Таксама верна, што аб Марозу пачалі пісаць брашуры і амаль што цэлыя дысэртацыі. Нам нават на вушка паведалі, што па апісаньні гаспадаркі Мароза некалькі аспірантаў атрымалі навуковае званьне. Адзін праф. М. Бурштэйн у выданьні Інбелкульту напісаў кніжку над такім гучным загалоўкам:

— **Вынікі 50-гадовае працы Я. К. Мароза у садоўніцтве.**

У ёй выхваляецца двейнасьць Мароза наогул без падзелу яе гісторыі на ўмовы абшарніцкай гаспадаркі і на становішча зараз. Мабыць, для прафэсара ня маюць значнасьці, якіясь там клясавыя матывы. І ці не таму кожны год, у дзень ураджаю ў нашым беларускім друку, з лёгкай рукі НКЗему, зрабіўшага Мароза адным з «цудаў сьвету», зьмяшчаецца партрэт Мароза і аб ім пішуцца выхваляючыя радкі, як аб нябачаным дасьледчыку.

Нас вельмі зацікавіла такое пытаньне. Ці няўжо мы павінны дзеля таго, каб захаваць паасобныя дасьледчыя работы, як, напрыклад, па садоўніцтве ў Мароза, абавязкова аднаўляць з максымальнымі нават не прадугледжанымі законам, ільготамі тыпова моцна-кулацкую гаспадарку і тым больш былое памесьце?

Гэткім-жа шляхам у былых маёнтках з культурным ухілам у паасобных галінах гаспадаркі, мы-б напладзілі шмат такіх кулацкіх гаспадарак. Хіба па гэтым шляху мы ажыцьцяўляем нашую зямельную палітыку?

Усё гэта, зразумела, агульнавядомая ісьціна Але... некаторыя навуковыя працаўнікі думаюць інакш. Яны ў сваіх дакладных запісках, забываючы аб буйнейшых прыкладах, сапраўды дзіўных і паказальных дасягненьняў працоўных гаспадарак лічаць магчымым сьпяваць цэлыя дыфірамбы кулацкага тыпу гаспадарцы Мароза, апавядаючы аб «огромном трудолюбии и беззаветной любви к делу неугомонного крестьянина», аб «критическом духе белорусского самородка».

Адзін аграном нават ударыўся ў паэзію ў сваім апісаньні:

— «В цветнике растут и ласкают своим запахом и видом множество цветов и скрашивают жизнь трудового селянина».

— «... Целый день копошатся Морозы над созданием красивой и здоровой жизни»...

— «Честь и слава деду Морозу и его семейству, трудящимся в глуши и **проливающим свет** в жизнь бедного белорусса» (з дакладу агранома Коканава 26 г.)

Вы адчуваеце тут сапраўдную хвалебную песьню кулацкай гаспадарцы. Мароз «праліваe сьвятло» і ніхто іншы. Лёгічны вывад—чым больш гэткіх кулацкіх гаспадарак, тым лепш. Ды яшчэ калі ў прыдачу наёмную працу, ды аслабаненьне ад сельгасп. падатку—сапраўдны будзе рай зямны—вось ідэал агранома.

Гэтыя **адкрыта правыя** настроі вакол суцэльнай ідэалізацыі культурнага кулака Мароза прывялі да гэткага проста ганебнага становішча. калі ў вучэбных падручніках, накшталт падручніка І. Мазура і Шапялевіча («Чырвоная Беларусь»», 146 стар.) пачалі пісаць зусім нецярпімыя рэчы.

— «Цяпер сям'я Мароза зьяўляецца савецкай камунай і цэлай дасьледчай станцыяй. Язэп Мароз заслугоўвае пачэснага званьня «гэроя працы».

Гэтак апявалі Мароза і ў падручніках, закладваючы ў сьвядомасьць дзяцей уяўленьне аб кулацкай гаспадарцы, як аб лепшым ідэале гаспадарнічаньня.

Гэтак была створана лягенда аб «савецкай камуне» у гаспадарцы «Фатынь».

А ў сапраўднасьці—„камуна" Мароза ёсьць выраждаючаяся кулацкая гаспадарка. Ільготы дзяржавы былі выкарыстаны выключна ў мэтах кулацкага добрабыту

Што гаворыць абсьледваньне РСІ? «Камунар» наш, аказваецца, для апрацоўкі зямлі свайй камуны эксплёатуе **працу сялян ваколічных вёсак шляхам адработак** за крэдыт (яблыкі, рассаду і г. д.), а таксама за штрафы, за патравы.

Адрабляюць яны з сваім мёртвым і жывым інвэнтаром, бо і таго і другога ў «камунара» няхваткі. Рабочыя коні нічым не адрозьніваюцца ад сялянскіх. Штучнае ўгнаеньне ім амаль што ня ўжываецца, глеба ня ўгнойваецца, у асабл[illegible]васьці яна запусьцела ў садзе Будынкі ўсе знаходзяцца ў самым запушчаным стане.

У мінулым годзе ў гаспадарцы працавала 14 батракоў, якія знаходзіліся ў самых дрэнных умовах, на іх ня было заключана працоўных згод і інспэкцыя працы нашага «гэроя працы» прыцягвае да судовай адказнасьці. Прафуп[illegible]наважаны, які [illegible] пачаў весьці работу сярод батракоў, хутка вылецеў з гаспадаркі.

Паляводзтва вядзецца звычайным хутарскім шляхам, разьмеркаваньне палёў няўдачнае, правільны севазварот адсутнічае. Ураджай на палёх «Фатынь» нічым асобным не адрозьніваецца ад сялянскіх палёў на трохполцы. Ураджай не запісваецца. Уся прадукцыя паляводзтва паглынаецца ўнутры гаспадаркі. Жыта дробнае і абсьледваньне ставіць пад сумненьне заявы аб быццам 75-пудовым ураджаі жыта з дзесяціны.

Адзіна сьветлай плямай зьяўляецца садоўніцтва, пладовы пітомнік. Але і гэта пляма патускнела. Выгляд пітомніка гэткі: значная частка дзераўцоў слабыя, крывыя, з малым прыростам, глеба кепска апрацована і зарасла травой.

Вялікі сад, закладзены яшчэ ў гады 1869 і 1896, мае пэўныя дасягненьні, але нагляд за садам кепскі, за апошнія гады барацьба са шкоднікамі, угнаеньне і ачыстка амаль не вытвараюцца. Сад скарыстоўваецца пад выган. Ураджай панізіўся з 4.000 п. у мінулым да 1.600 пудоў. Дэкарацыйнае садоўніцтва так-сяк падтрымліваецца, тут ёсьць някепскія ўзоры. Асабліва падтрымліваюцца найбольш прыбытковыя расьліны. Так, ад продажу ружовых кусьцікаў, пальм, мірт і кветак гаспадарка штогодна атрымлівае да 600-700 руб. **(міртны прадаюцца прадстаўніком яўрэйскага рэлігійнага культу за вялікія грошы).**

Гародніцтва дае таксама паасобныя, ужо вядомыя ўсім, дасягненьні. Аднак і тут на першым пляне не дасьледчыя мэты, а камэрцыйныя. Флянсы і насеньне штогодна прадаюцца на суму да 500-600 руб. і наогул прыбытак даходзіць да 700 руб. Таксама і з пчалярствам. Наогул ад садоўніцтва, гародніцтва і пчалярства мае Мароз прыбытку да 4.000 руб. у год.

У жывёлагадоўлі запусьценьне. Запіс удоеў і прадукцыі не вядзецца. Ёсьць два сэпаратары для віду, а перапрацоўка малака ня робіцца.

Правільнага лугаводзтва няма. Сенажаць паступова забалочваецца уся пакрыта мохам. Мэліярацыі і ў паміне няма.

І ўсё гэта запусьценьне—пры наяўнасьці аслабаненьня ад падатку і іншых ільгот. Урэшце, замест лесу большай часткай засталіся пустыры з пнямі і зарасьлі. Лес вырублен лесакарыстацелямі і часткова ў парадку лесахішчэньняў. Характэрна, што лес гэты быў перададзен пад выглядам лесу мясцовага значэньня г. зв. ляснному т-ву «Фатынь». Рубілі лес, але за драпежніцкую высечку лесу ніхто ня [illegible] [illegible]часьці і тут Мароз здолеў выкарыстаў ахоўную грамату. Таксама характэрна, што да 1925 г. у гэтым лесе ня было лесахішчэньняў, калі-ж Мароз атрымаў ахоўную грамату, пачаліся лесахішчэньні, у якіх ня ўступаў і сам Мароз.

Ахоўная грамата забараніла які-небудзь падзел, але Мароз «себе на уме». Ён ужо навучыўся ашукваць каго сьлед. У сапраўднасьці тут дзьве падзеленыя гаспадаркі.

У Мароза ёсьць і цуды. Ён праз навуковых глашатаяў амаль што не на ўвесь сьвет пракрычаў, што ён вывёў новы сорт грушы, але камісія РСІ пераканалася, што гэта груша—звычайная дзічка.

Быт у «камуне» патрыярхальны. У сям'і «вопят» ад «праву» старыка. Акрамя старадаўняй абшарніцкай бібліятэкі маецца і 44 тамы духоўна-праўственай літаратуры («жыцьцё сьвятых»). «Камунар» для віду завёў і дэтэктарны радыёпрыёмнік «Шапачнікава», але... над ім для спасеньня душы вісіць вобраз хрыста і лампадка з маслам. Дасьледчык Мароз пра радыё кажа:

— А гэта ўжо ад чорта!

Такава сапраўднасьць, калі яна была асьветлена пранізваючым пражэктарам кантролю Рабоча-Сялянскай Інспэкцыі. Туман, напушчаны вельмі і вельмі многімі вучонымі і нявучонымі людзьмі, зараз ужо рассеяўся.

Вось чаму мы зусім згодны і з характарыстыкай. якую нам даў аб Марозе сівы дзед з Несінскага сельсавету і з заключэньнем Полацкай РСІ аб тым, што «гаспадарка Мароза зьяўляецца звычайнай падкультурненай кулацкай гаспадаркай, якую дзяржава крэдытаваць не павінна».

Ну, а аб нейкіх дадатковых цікавых дробязях мы пагутарым асобна.

Таксама і аб палітычных выніках гэтага выкрыцьця казкі аб «камуне», мы ўпэўнены, будуць суадпаведныя, даволі рашучыя, пастановы ЦКК-РСІ.

А. В.

З першага студзеня пачаліся выбары ў саветы

ВАЖНЕЙШЫЯ ЗАДАЧЫ КАМПАНІІ—замацаваць пралетарскае кіраўніцтва выбарамі на вёсцы, дабіцца 100-процантнага ўдзелу рабочых, батракоў і бядняцка-серадняцкага сялянства, ніводнага кулака і падкулачніка не дапусьціць у саветы—органы дыктатуры пралетарыяту

Забясьпечым бядняцка-серадняцкі і батрацкі склад сельсаветаў

Чым больш пасьпяхова разгортваецца наступленьне сацыялізму, чым больш расьце індустрыя, кааперацыя, калгасы, саўгасы, тым мацней абвастраецца супраціўленьне клясавых ворагаў пралетарыяту—кулака, прыватнага гандляра, нэпмана.

Ва ўмовах абвастрэньня клясавай барацьбы, на фоне вялікіх задач сацыялістычнае перабудовы вёскі ўсё больш і больш узрастае роля сельсавету, як лепшай і сапраўднай формы клясавага панаваньня пралетарыяту.

Таму ў сучасных выбарах неабходна дабіцца сапраўднага бядняцка серадняцкага складу сельсаветаў і ў асаблівасьці іх старшынь.

Лістападаўскі пленум ЦК КП(б)Б даў наконт гэтага наступную дырэктыву: «**рост партыйнай арганізацыі дае магчымасьць дабіцца павялічэньня ўдзельнае вагі камуністых і камсамольцаў у складзе саветаў. Арыентуючыся на дасягнутым процанце ў мінулым складзе гарадзкіх саветаў, неабходна дамагацца значнага павялічэньня процанту камуністых і камсамольцаў у складзе сельсаветаў. Забяспечыць у складзе гарадзкіх саветаў куды большы колькасны склад рабочых ад вытворчасьці, і поўнасьцю, бядняцка-серадняцкі і батрацкі склад сельсаветаў з перавагаю ў іх [illegible] батракоў**».

У мінулым складзе сельсаветаў камуністыя складалі праслойку ў 11,1 проц., камсамольцы--10,3 проц. За два гады, якія прайшлі з часу мінулых выбараў, нашыя вясковыя партыйныя арганізацыі значна ўзрасьлі. Таму задача павялічэньня партыйнай праслойкі ў складзе сельсаветаў пастаўлена зусім правільна.

Зразумела, што камуністыя пад кіраўніцтвам партарганізацыі змогуць найбольш выразна ажыцьцяўляць строгую клясавую лінію ў складанай абстаноўцы сучаснай вёскі.

У складзе старшынь сельскіх саветаў мы маем камуністых 44,4 проц., камсамольцаў--7,8 проц. Палова старшынь сельсаветаў зьяўляліся камуністымі і камсамольцамі. Тут становішча можна лічыць больш або менш здавальняючым.

Як-жа абстаіць справа з сацыяльным складам членаў сельсаветаў? Мінулыя выбары далі наогул няя дрэнны склад сельсаветаў БССР: сялян—89,54 проц., рабочых і батракоў—2,98 проц., саматужнікаў—1,58 проц., служ. інтэліг.—5,20 проц.

У складзе сялян-членаў сельсаветаў мы маем перавагу беднаты і маламоцных: 24,4 проц.—вызваленых ад падатку, 16,3 проц., якія плацяць да 1 р., 24,90 проц., якія плацяць да 2 р., 19,7 проц.—да 5 р., 9,8 проц.--да 10 р., 5,4 проц.—звыш 10 руб.

Буйнейшым недахопам складу сельсаветаў мінулых выбараў зьяўляецца надзвычайна мізэрная праслойка с.-г. рабочых і батракоў. Іх усяго на ўсяго налічваецца 1,10 проц.

У складзе старшынь сельсаветаў суадносіны паасобных праслоек сялянства амаль такі, як і ў складзе членаў сельсаветаў. Удзельная-ж вага батракоў і сел.-гас. рабочых у складзе старшынь сельсаветаў надзвычайна малая: на 1244 сельсаветы ўсяго 6 старшынь-батракоў, 1 сел.-гас. рабочых, або 0,47 проц.

Адсюль выходзіць задача **максымальнага павялічэньня ўдзельнай вагі батракоў і сел.-гас. рабочых у складзе сельсаветаў і іх старшынь.**

Сур'ёзную ўвагу трэба зьвярнуць на чыстку сельсаветаў ад т. зв. «падкулачнікаў», ад разлажыўшыхся элемэнтаў. Трэба мець на ўвазе, што імення падобныя тыпы найбольш шырока выкарыстоўваюцца кулакамі для сваёй карысьці, што падобныя тыпы наносяць найвялікшую шкоду партыі і савецкай уладзе ў вёсцы.

Ад падобных элемэнтаў у бягучую перавыбарчую кампанію трэба ачысьціць сельсаветы.

На месца вычышчаных трэба высоўваць актывістых батракоў, рабочых саўгасаў, калгасьнікаў, жанчын-бяднячак і батрачак, лепшых актывістых серадлякоў.

Дорахаў.

Першая брыгада робіць справаздачу

Заводзкія рабочыя дапамаглі выбарам на вёсцы

(На нарадзе рабочых брыгад пры ЦСПСБ)

У сьнежні месяцы менскія заводы паслалі ў вёску для ўдзелу ў справаздачнай кампаніі 95 рабочых ад варштату.

29 сьнежня ЦСПСБ склікаў аб'яднаны сход рабочых брыгад, якія прыехалі з вёскі і якія зноў камандзіруюцца. Сход быў скліканы для таго, каб падвесьці вынікі паездкі брыгад і інструктаваць выяжджаючыя ў вёску новыя групы рабочых.

Сходам былі заслуханы даклады 10 рабочых брыгад, якія аб'езьдзілі і прымалі ўдзел у справаздачнай кампаніі ў 10 раёнах.

Да недахопаў першага вопыту пасылкі рабочых на вёску трэба аднесьці вельмі хуткую адпраўку рабочых брыгад, без адпаведнага інструктаваньня. На месца брыгады прыбылі даволі позна (13-15-га сьнежня), калі справаздачная кампанія была ўжо ў разгары. Ня гледзячы на тое, што рабочыя брыгады не пасьпелі належным парадкам арыентавацца ў абстаноўцы і адразу былі прымушаны пачаць працу, яны з ёй зусім справіліся.

На мясцох, у сялян, рабочыя сустракалі самы цёплы прыём, рад сялянскіх сходаў вынес падзяку рабочым за прыезд.

Рабочыя былі пасланы ў самыя закінутыя вёскі раёнаў. Амаль кожны пасланы ў вёску ў сярэднім правёў да 5 сходаў беднаты, жанчын, акрамя шматлікавых справаздачных сходаў саветаў.

Рабочыя выступалі на ўсіх сходах у вёсках, праводзячы цьвёрдую клясавую лінію.

Там, дзе савет у сапраўднасьці дрэнна працаваў, брыгады, не саромячыся, крытыкавалі іх, ускрывалі недахопы працы (вёска Зарэчча, Плешчаніцкага раёну, Чэрвенскі раён).

На шмат якіх сходах рабочыя выкрывалі выступаўшых кулакоў, якія, пад выглядам крытыкі працы савету, імкнуліся сарваць справаздачныя сходы (Гольба, Халопеніцкага раёну, Бярэзінскі савет, Сьмілавіцкага раёну)

Брыгадамі быў выкрыт рад злачынстваў паасобных працаўнікоў сельсаветаў. Так, Варыцкія сельсаветчыкі (Плешчаніцкага раёну) зьявіліся на справаздачны сход у п'яным выглядзе, сакратар сельсавету-лекпом знаходзіцца на службе ў кулакоў, праводзячы ў жыцьцё іх лінію.

У сваіх выступленьнях рабочыя ўказвалі на слабую падрыхтоўку да выбараў на мясцох. Слаба і неарганізавана праводзяцца сходы жанчын. Прафсаюзныя арганізацыі ў вёсцы праяўляюць малую актыўнасьць.

Рад выступіўшых рабочых паказаў на тое, што пасылка рабочых брыгад у вёску дала добрыя вынікі і што гэты вопыт трэба пашырыць.

Ад акруговай выбарчай камісіі выступіў тав. Баранеўскі, які зрабіў інструкцыйны даклад аб задачах рабочых брыгад у вёсцы.

М. А.

Заканчваецца справаздачная кампанія на Аршаншчыне

Сухія, мёртвыя даклады адбіліся на яўцы выбаршчыкаў

Справаздачныя сходы па акрузе заканчваюцца. «Ахілесава пята» кампаніі—сухія справаздачныя даклады, вынікам чаго зьяўляецца невыстарчальная яўка на сходы.

У сярэднім агульная яўка на сходы па акрузе складае 60-70 проц. выбаршчыкаў, прычым жанчын з іх 25 проц. Ёсьць выпадкі і зусім нізкай яўкі на сходы выбаршчыкаў: на Друцкім сельсавеце, Талачынскага раёну, зьявілася ўсяго 42 проц., у м. Круглым—200 выбаршчыкаў, а зьявілася толькі 75 чал.

Тут-жа ня было зусім справаздачы рэвізійнае камісіі, якая... не пасьпела зрабіць рэвізіі савету.

У Шапкаўскім сельсавеце з агульнай колькасьці зьявілася на сходы 50 чал.

У в. Івашкава, Горацкага раёну, на сход зьявіўся толькі адзін бядняк, не зьявіўся нават член сельсавету. Дзе-ні-дзе кулакі рыхтуюць сваіх кандыдатаў у саветы. У в. Заможжа, Капыс. р. 9 кулакоў на патаемным сходзе намецілі ў старшыні сельсавету кулака Ліцьвінава. Махінацыі кулакоў выкрыты.

МЕНСК

Адкрыцьце Ўсебеларускай здраўніцы

29-га сьнежня адбылося ўрачыстае адкрыцьцё тубэркулёзнага санаторыя „Сасноўкі". На адкрыцьцё санаторыі прыехалі з Менску прадстаўнік ураду БССР т. Бэнек, начальнік галоўсацстраху БССР т. Мяркулаў, з Масквы—прадстаўнікі Цустраху і НКАЗ--начальнік Цустраху т. Немчанка, загач. курортным аддзелам т. Міхайлаў. На адкрыцьці прысутнічалі прадстаўнікі ЦСПСБ, партыйных, прафесыянальных арганізацый і дэлегацыі рабочых буйных фабрык гораду Віцебску.

Вечарам быў наладжаны агульны сход разам з хворымі, на якім выступілі прадстаўнікі ўраду, партыйных, прафэсыянальных арганізацый і прадстаўнікі рабочых дэлегацый. Выступаўшыя завначалі, што пабудова санаторыя „Сасноўкі" зьяўляецца цэнным укладам у справу культурнага будаўніцтва.

Праз санаторы ўжо прапушчана першая партыя хворых у 140 чалавек. Прыступлена да набору другой партыі хворых.

Адкрыцьцё менскага халадзільніка

На ўрачыстым адкрыцьці менскага халадзільніка прысутнічалі рабочыя бойні і халадзільніка, рабочыя іншых прадпрыемстваў, прадстаўнікі дэлегацыі рабочых Харкаву, Масквы і раду сялянскіх дэлегацый.

З дакладам аб дасягненьнях БССР за 10 год выступілі--член прэзыдыуму ЦВК т. Масальскі і нам. старшыні акрвыканкому тав. Нахільніцкі. Прадстаўнікі Харкаўскага і Магілеўскага гарсаветаў, якія выступілі на сходзе, зазначылі, што пабудова халадзільніка зьяўляецца вялікім сьвятам для рабочых і сялян Беларусі. Сход аднагалосна пастанавіў назваць халадзільнік імем 10-годзьдзя БССР.

Пасьля ўрачыстай часткі рабочыя, іншагароднія дэлегацыі і госьці абходзілі халадзільнік, дзе знаёміліся з работай машын і парадкам захаваньня прадуктаў.

Антысанітарнае становішча хлебапякарань

Санітарнай інспэкцыяй акруговага аддзелу аховы здароўя было зроблена абсьледваньне санітарнага становішча хлебапякарань працкалектываў пекароў. Абсьледваньне паказала, што пякарні знаходзяцца ў жудасных санітарных умовах. Па мяшканьні вельмі малыя і брудныя скрыні, у якіх робіцца закваска, пакрыты цьвіласьцю, уборка з прычыны бесперабойнай работы ніколі ня робіцца. Спэцвопратка выдана ў адным камплекце і так забруджана, што пякары падобны на камінароў.

Інспэкцыя запрапанавала працкалектывам прыняць тэрміновыя меры да прывядзеньня ў санітарнае становішча пякарань. У выпадку непрыняцьця тэрміновых мер, інспэкцыя ўзьніме пытаньне аб закрыцьці ўсіх пякарань працкалектыву пекароў.

Прыезд тав. Уншліхта

Учора, а 11-й гадзіне раніцы прыехаў у Менск для удзелу ў партканфэрэнцыі БВА нам. старшыні Рэвваенсавету СССР і наркамваенмора СССР І. С. Уншліхт.

На пэроне вакзалу тав. Уншліхта спаткалі прадстаўнікі вышэйшага вайсковага камандаваньня, на чале з камандуючым вайскамі БВА тав. А. У. Ягоравым, і ганаровая варта часьцей гарнізону. На пляцы перад вакзалам выстраіўся кавалерыйскі атрад.

Пасьля абходу часьцей адбыўся парад войскам, якія ўдзельнічалі ў спатканьні.

Парад прымалі т. т. Уншліхт, Ягораў, Кажэўнікаў і Цімашэнка.

За дзень

— Адкрыцьцё мастацкай [illegible] выстаўкі. Сёньня ў будынку [illegible] унівэрсытэту (Савецкая [illegible] завулак), [illegible]рываецца 3-я Ўсебеларуская мастацкая выстаўка.

— Справа працаўнікоў Менскага апраўдому. Учора ў акруговым судзе пачалася слуханьнем справа групы працаўнікоў Менскага спраўдому, якія абвінавачваюцца ў растратах, падробках і іншых злоўжываньнях. На лаўцы падсудных 7 чал. Выклікана 52 сьведкі. Суд працягнецца некалькі дзён.

— Учора ў памяшканьні пэдфаку БДУ адкрылася ўсебеларуская фызыка-матэматычная канфэрэнцыя. На канфэрэнцыю зьехаліся настаўнікі 7-мігодак, вячэрніх школ, рабочай моладзі і інш. Праца канфэрэнцыі працягнецца каля тыдня.

— Закончыўся конкурс на лепшы праект будынку тыповых школ. На конкурс было прадстаўлена каля 100 розных праектаў, з якіх прэм'яваны 24. З беларускіх працаўнікоў прэм'яваны за лепшыя праекты т. т. Клімаў, Якубовіч і Пуціцкі.

— Перавыбары саветаў. 1 студзеня ў Беларусі пачалася кампанія па перавыбарах саветаў.

— Наркамасьветы БССР склікае на 10-га марта ўсебеларускі зьезд акруговых і раённых інспэктароў нарасьветы. Зьезд абмяркуе рад метадычных і педагагічных пытаньняў.

— Эканомнарада вырашыла пытаньне аб арганізацыі трактарна-фрэзэрных калён для апрацоўкі балотнае глебы Беларусі. Паводле праекту НКЗ БССР кошт адной калёны з 5 гусянічных трактараў дасягае 18.450 рублёў.

— Першы дом для інвалідаў працы. У дні сьвяткаваньня 10-годзьдзя БССР у Бялынічах адкрыўся першы дом для інвалідаў працы. На днях адбудзецца адпраўка 88 інвалідаў працы, якія знаходзяцца ў дамох сабесу, у дом інвалідаў працы ў Бялынічах.

ПАВЕДАМЛЕНЬНІ

— Клюб імя Карла Маркса. Сёньня, а 9 гадз. увечары агульная рэпэтыцыя драмгуртка. Яўка ўсіх удзельнікаў пастаноўкі абавязкова.

А 8 гадз. увеч. заняткі струннага аркестра.

— Дом працасьветы. Заўтра, у суботу, а 7 г. увеч. адбудзецца сход ячэйкі ЛКСМБ працасьветы. У парадку дня „Новыя мэтады працы ў камсамоле".

— У пятніцу 4 студзеня, а 6-й гадз. увечары, у памяшканьні Менакругкому МОПР'у (Савецкая, 87, другі паверх) пасяджэньне жансэкцыі Кастрычнікавага РК МОПР'у.

— У суботу, 5 студзеня, а 7-й гадз. увечары, у памашк. Кастрычн. РК МОПР'у адбудзецца пасяджэньне прэзыдыуму. Просьба да ўсіх прадстаўнікоў ячэек, вызначаных для інфармацыі аб ходзе кампаніі зімн. дап. зьявіцца своечасова.

— У суботу, 5-І, а 6-й г. увеч. у памяшканьні Мен. АК МОПР адбудзецца пасяджэньне прэзыдыуму Мен. АК.

Прысутнасьць усіх членаў прэзыдыуму абавязкова.

Запрашаецца гар. актыў.

А 5-й гадз. пасяджэньне фракцыі. Просьба ўсіх членаў партыі зьявіцца своечасова.

— Ячэйка МОПР'у пры [illegible] гія» уносіць у карысьць [illegible] 110 рублёў, сабраных ад [illegible] служачых заводу і выклікае [illegible] Мопраўскія ячэйкі: Завод „Бал[illegible]" „Чырвоная Зорка" „Цэнтрасьп[illegible]" шавецкую майстэрню Белдзяржстроя.

У рэдакцыю газэты „ЗЬВЯЗДА"

У сувязі з абгаварэньнем на партактыве майго заключнага слова па дакладу ЦК КП(б)Б на акруговай парт. канфэрэнцыі Віцебшчыны, аб якім у віцебскай газэце «Заря Запада» (№ 298 за 25-XII—1928 г.) была дана справаздача з памылкамі, якія скажаюць сэнс майго заключнага слова,—прашу зьмясьціць у Вашай газэце мой ліст у рэдакцыю газ. «Заря Запада» наступнага зьместу:

У РЭДАКЦЫЮ ГАЗЭТЫ «ЗАРЯ ЗАПАДА».

У газэце «Заря Запада» ад 25-XII 1928 г., № 298 было надрукавана маё заключнае слова па дакладу ЦК КП(б)Б на акруговай парт. канфэрэнцыі Віцебшчыны. У справаздачы Вашага карэспандэнта аб гэтым маім заключным слове, паміж іншым, маецца наступны абзац: «Тав. Жылуновічу, які абараняў у друку Тодара Глыбоцкага, і які на пасяджэньні Бюро ЦК адмовіўся ад свайго выступленьня,—ЦК вынес вымову».

Я дакладваў наступным парадкам: «Тав. Жылуновічу,... які **не адмовіўся** ад свайго выступленьня, ЦК вынес вымову».

Прашу зрабіць захады да выпраўленьня гэтай памылкі шляхам зьмяшчэньня ў бліжэйшым нумары вашай газэты ад імя рэдакцыі належнага абвяржэньня.

З камуністычным прывітаньнем
А. ЧАРВЯКОЎ.

Адказны рэдактар ЯН. АСЬМОЎ

СЁНЬНЯ Ў ТЭАТРЫ І КІНО

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР
ПЯТНІЦА, 4 СТУДЗЕНЯ
для саюзу будаўнікоў

Беларускае Дзяржаўнае Выдавецтва

ВЫСТАЎКА КНІГІ

Дом Селяніна
2-гі паверх
Чырвонаарм. вул.

На ўзгадненьні з дырэкцыяй ДОМУ СЕЛЯНІНА, устаноўлены наступны
[illegible]АРАДАК АГЛЯДУ ВЫСТАЎКІ

ХТО ЯШЧЭ НЕ ПАДПІСАЎСЯ?

Пасьпяшэцеся здаць падпіску
на ЗЬВЯЗДУ на 1929

ТЭАТРЫ і КІНО

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР

ПЯТНІЦА, 4 СТУДЗЕНЯ

для саюзу будаўнікоў

ПЕРАМОГА

Пачатак а 8 гадзіне ўвечары.

КІНО-ТЭАТР КУЛЬТУРА

Ад аўторка, 1-га студзеня

„НОРД-ОСТ“

КІНО ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА

Ад аўторка, 1-га студзеня

„ВЫКЛІК СЬМЕРЦІ“

У 8 ЧАСТКАХ.

КІНО ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ

Другі тыдзень. СУСЬВЕТНЫ БАЯВІК

„ПАТОМАК ЧЫНГІС-ХАНА“

ў 8-мі частках

КІНО ПРАЛЕТАРЫ

З 1-га студзеня вячэрнія сэансы для дарослых

„КЭНІГСМАРК“

Пачатак а 7 гадз., каса з 5 гадз. Цэны: ад 25 да 45 к.

1-шы ДЗІЦЯЧЫ кіно-тэатр ЮНЫ ПІЯНЭР

Штодня 3 дняўных сэансы ў 2 з пал., 4 і 5 з пал. г.

1) „СЯРОД ЗЬВЯРОЎ“

2) „ДЖЭК, СЛОН І К₀“

Каса з 1 з пал. гадз. дню. Цана білета—15 к.

КІНО СПАРТАК

Ад аўторка, 1 студзеня

РОБІН ГУД

Драма ў 10 частках

з удзелам ДУГЛАС ФЭРБЭНКСА

ПРЫМАЕЦЦА ПАДПІСКА НА 1929 ГОД

НА ГАЗЭТУ

„МАГІЛЕЎСКІ СЕЛЯНІН“

ГАДАВЫЯ падпісчыкі „Магілеўскага Селяніна“ ў 1929 годзе атрымаюць наступныя ДАРМОВЫЯ дадаткі:

Партрэт М. І. КАЛІНІНА, каляровую карцінку і чатыры талёны для ўдзелу ў лётарэі-розыгрышы газэты «Магілеўскі Селянін».

ПАЎГАДАВЫЯ падпісчыкі атрымліваюць: партрэт М. І. КАЛІНІНА і два талёны ўдзельнікаў лётарэі-розыгрышу

ТРОХМЕСЯЧНЫЯ падпісчыкі атрымліваюць адзін талён для ўдзелу ў лётарэі

Кожны падпішыся на сваю акруговую газэту!

Цана газэты 20 к. у месяц, а для ўстаноў—30.

Прыймо абвестак у чарговы нумар газэты адбываецца да 2-ое гадзіны дня.

Кошт публікацыі **50 кап.** аб згубе дакументу

Выдавецтва

На ўзгадненьні з дырэкцыяй ДОМУ СЕЛЯНІНА, установлены наступны

ПАРАДАК АГЛЯДУ ВЫСТАЎКІ

ВЫСТАЎКА КНІГІ

АДЧЫНЕНА ШТОДНЯ ад 10 г. раніцы да 1 г. дня і ўвечары ад 5 да 8 гадзіны

Тлумачэньні будуць давацца групам не менш як у 10 чалавек

Просьба да ўсіх фабзаўкомаў, мясцкомаў, настаўніцтва арганізаваць групы для агляду выстаўкі і загадзя паведамляць па тэлеф. 13—73 (Белдзяржвыдавецтва, тав. Красуцкі) або 9—35 (Дом Селяніна, тав. Гузьней) аб дні і гадзіне, у якія даная група будзе аглядаць выстаўку

ІНДЫВІДУАЛЬНЫ ПРОПУСК на выстаўку будзе адбывацца ТОЛЬКІ З ДАЗВОЛУ АДМІНІСТРАЦЫІ

Дому Селяніна

Белдзяржвыдавецтва

Антон ЧЕХОВ

ПОД РЕДАКЦИЕЙ А. В. ЛУНАЧАРСКОГО

24 тома

(Новое издание Государственного Издательства РСФСР)

ПРИЛОЖЕНИЕ на 1929 год

К САМОМУ РАСПРОСТРАНЕННОМУ ЕЖЕНЕДЕЛЬНОМУ ИЛЛЮСТРИРОВАННОМУ ЖУРНАЛУ

„ОГОНЕК“

Это собрание сочинений А.П. Чехова будет напечатано на улучшенной печатной бумаге и явится первым послереволюционным изданием, в котором впервые будет напечатан ряд неизданных произведений А. Чехова

ЕЖЕМЕСЯЧНО ПОДПИСЧИКИ БУДУТ ПОЛУЧАТЬ ПО 2 ТОМА

1-й АБОНЕМЕНТ: „ОГОНЕК“ с соч. А. П. Чехова: год — 16 р. Рассрочка: при подписке — 4 р., к 1 марта — 4 р. 50 к., к 1 мая — 4 р. и к 1 июля — 3 р. 50 к.

2-й АБОНЕМЕНТ: „ОГОНЕК“ с приложен. 104 книжек „Библиотеки Огонек“ — по 2 книжки еженедельно. Год — 13 р. 50 к., полгода — 7 р., 3 мес. — 3 р. 75 к., 1 мес.— 1 р. 40 к.

3-й АБОНЕМЕНТ: „ОГОНЕК“ с прилож. соч. А. П. Чехова и 104 кн. „Библиотеки Огонек“. Год — 24 р. 50 к. Рассрочка: при подп.— 5 р. 50 к., к 1 марта — 5 р., к 1 мая — 5 р. 50 к., к 1 июля — 4 р. и к 1 сент.— 4 р. 50 к.

4-й АБОНЕМЕНТ: „ОГОНЕК“ и 50 №№ сатирич. журн. „Чудак“ с соч. А. П. Чехова и 12 кн. библ. „Всемирный Юмор“. Год — 21 р. 50 к. Рассрочка: при подп.— 5 р., к 1 марта — 4 р., к 1 мая — 5 р., к 1 июля — 4 р. 50 к. и к 1 сент.— 3 р.

5-й АБОНЕМЕНТ: „ОГОНЕК“ и 12 №№ ежем. журн. „Женский Журнал“, с прил. соч. А. П. Чехова в 24 томах. Год — 25 р. Рассрочка: при подп.— 6 р., к 1 марта — 5 р. 50 к., к 1 мая — 4 р. 50 к., к 1 июля — 5 р. и к 1 сент.— 4 р.

„ОГОНЕК“ без приложений: год (52 №№) — 4 р. 50 к., полгода — 2 р. 40 к., 3 мес.— 1 р. 20 к. 1 мес.— 40 к.

Все журналы Издательства „Огонек“ в 1929 г. будут рассылаться подписчикам, подписавшимся непосредственно в Главной конторе, в обандероленном виде с наклейкой индивидуального адреса, а соч. Чехова и „Женск. Журн.“ — в обеспеченном порядке.

Переводы адресовать: Москва 6, Страстной бульвар 11. Акц. Издательскому О-ву „ОГОНЕК“

ПОДПИСКА ТАКЖЕ ПРИНИМАЕТСЯ на почте, письмоносцами, в отделениях „ПРАВДЫ“ и „Известий ЦИК“, у контрагентов, уполномоченными „ГУДКА“ при жел.-дор. месткомах и в киосках Контрагентства Печати

Тираж соч. Чехова ограничен — спешите подписаться!

на газэту **ЗЬВЯЗДА** на 1929 год.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА:

у Менску: Галоўнай канторай газэты «ЗЬВЯЗДА», —Савецкая, 63, 3-ці паверх —штодзенна ад 9—5 гадзін, упоўнаважанымі галоўнай канторы „Зьвязды“.

у правінцыі: Усімі аддзяленьнямі Белдзяржвыдавецтва, аддзяленьнямі „Известия“ і „Правда“, кіёскамі контрагенцтва друку і ўсімі паштова-тэлеграфнымі канторамі.

Падпісчыкі даатрымліваюць усе №№ „Зьвязды“ з 1 студзеня

ДА ЎВАГІ ЎСЯГО ПРАФСАЮЗНАГА АКТЫВУ

на 1929 г. | Падпісвайцеся на 2-тыднёвую часопіс | на 1929 г.

„ПРАФРУХ БЕЛАРУСІ“

орган ЦСПСБ і ЦП саюзаў Беларусі.

Не павінна быць ні аднаго прафактывістага, ні аднаго камсаюзу, рабочкому, клюбу, чырвонага кутка, у якіх не было-б часопісі

„ПРАФРУХ БЕЛАРУСІ“

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: на 12 мес.—2 р. 20 к., на 6 мес.—1 р. 15 к.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА: а) у РВА ЦСПСБ—Менск Дом Працы, [illegible] аддзял. і агенцтвах, в) ва ўсіх паштова-тэл. [illegible], в) ва ўсіх аддзяленьнях газэт „Известия“ і „Правда“, г) у ўпоўнаважаных РВА ЦСПСБ РВА ЦСПСБ.

Згубленыя і ўкрадзеныя дакументы лічыць несапраўднымі:

Кааперац. кніжка Сарноўскага А. І., выд. МЦРК. 857

Кааперац. кніжка № 6267 Божуца І. Ф., выд. МЦРК. 858

Кааперац. кніжка № 34846 Жука М. А., выд. МЦРК. 859

Біржавы талён Баранавай Г., выд. Менскай біржай працы. 860

Кааперац. кніжка № 22529 Германа І. П., выд. МЦРК. 861

Метрычная выпісь Мінько С. Ал., выд. Менскім Загсам 862

Пашпарт Дубінец А. М., выд. [illegible] міліцыяй 863

Пасьведч. аб вайсковай службе Катковіча Т. В., выд. Меваакр[illegible] м. 864

Кааперац. кніжка № 27462 Ра[illegible]кіна З. М., выд. МЦРК 865

Кааперац. кніжка № 41614 М[illegible]ловіч Л. А., выд. МЦРК

Студ. пасьведч. Штэйн Б. Т., [illegible]

Асабов. пасьведч. Макей М. [illegible], Хатаевіцкім с.-с.

Кааперац. кніжка Кучмела Ў. М., выд. МЦРК 869

Даведка № 1828 аб працы Бучмела Ў. М., выд. аддз. грамадзк. работ Менкамгасу 870

Асабовая кніжка Пашкова В. С., выд. Заслаўскім РВК 871

Вучэб.-конская кніжка Шлукіна Т., выд. Заслаўскім РВК 872

Членскі білет № 6105 Эпштэйна Ф. А., выд. саюзам Рабзямлес 873

Дубл. біржавых картак Лейкіна Д. З., выд. Менскай біржай працы 874

Членскі білет № 1741 Палікарповіча [illegible] М., выд. саюзам Працасьветы

ПАДПІСНАЯ [illegible]

ПАДПІСЧЫКІ!

У выпадку неакура[illegible] атрымліваньня газ[illegible]

звяртайцеся па тэл. 2-4[illegible]

Друкарня газэты «Зьвязда» — Менск.